

62. évf., 2008. XI. 27., ára 50 dinár

36

Jó Pajtás

IZLAND FORMÁI ÉS SZÍNEI

Fotó: Szemnic Róbert

A jövő heti Jó Pajtás címlapja és posztere

A hét fotója

Képünkön egy valóban óriási tengeri élőlény, a cet cápa látható. Hogy miért úszkálnak az orra előtt ilyen nyugodtan a halacskák? Ha ismerjük a cet cápa életvitelét, minden világossá válik: az a vízi óriás a tengerek legapróbb élőlényeivel táplálkozik, amit planktonnak nevezünk és milliárdnyi pirinyó állatkából és vízben lebegő napányi növényből áll! A képet a National Geographic Magazine közölte, szerzője pedig Brian J. Skerry.

Téli asszonyi ünnepek

Amikor a mezőgazdasági munkák befejeződtek, az asszonyok idejük jelentős részét fonással töltötték. November második felében kezdődött a fonás, és gyakran farsangig tartott. Tilos volt azonban fonni az egyházi és népi ünnepeken, jeles napokon, így Borbála, Luca napján, karácsony két napján. A fonóban beszélgetés, énekszó, játék mellett jobban ment a munka, és ez volt a társas összejövetelek, a népköltészet megszólaltatásának, a népdaléneklésnek egyik fő alkalmá. A magyar szerelmi líra jelentős része is a fonóhoz kapcsolódott, a maskarázás, alakoskodás természetes „színpada” is a fonó volt.

November–december hónapban egy sor, női munkatilalommal kapcsolatos jeles napot is találunk, s ilyenkor szokták a lányok találgatni, ki lesz a férjük. András-napon (november 30.) a lányok böjtöltek, csak három szem búzát ettek, három csepp vizet ittak, s akkor megálmodták, hogy ki lesz a férjük. Hasonló jósló szokások fűződtek Katalin, Borbála és Luca napjához is.

A kabalamaci, plüsskuttyus, négylevelű lóhere, gyöngykagyló meg a többiek

A z én kabalám egy műanyag játékhernyó volt. Neve: Micike.

Valamikor három-négy éves koromban kaptam egy Kinder meglepetéstoját, s benne egy kicsi, összerakható játékhernyó volt. A gyűrűt, amin egy-egy pár láb van, patentszerűen lehet összekapcsolni, s így bármelyik irányban csavargatható. A színe citromsárga és narancssárga. Tíz lába van és két keze. Az arca mosolygós, és a feje egy zöld micit lehet rátenni. Kiskoromban sokat játszottam vele, csavargattam, szétszedtem és összeraktam. Amikor óvodába jártam, a kirándulásra vihettünk magunkkal egy kedves játékot. Én mindig Micikét vittem. Első osztályban kivették a mandulámat, s a kórházba nem volt szabad plüssállatot vinni, akkor is Micike volt a játszótársam."

A hetedikes zentagunarasi Fekecs Boglárka írta a kabalájáról a Jó Pajtásnak. A Rügyfakadásban olvastam. Azután a palicsi iskolások meséltek kabalaikról, és a hozzájuk fűződő hiedelmeikről szintén a Jó Pajtásban. No de hogy állnak ezzel az óbecseiek? Erről beszélgettünk a **Sever Đurkić iskola** tanulóival, **Zapletán Erika magyartanár** tanítványaival: az ötödikes **Gortva Hunorral, Dobos Kornéllal, Fülöp Attilával, Karácsonyi Szabasziánnal, Bálint Dáviddal, Bartuc Viktorral, Varga Szabolccsal, Nagy-Pál Kornéliával, Kálmán Szilárd**dal, a hatodikos **Hasznosi Tóth Csongorral, Dobos Dániellel** és a nyolcadikos **Ludvig Csillával**.

Mindannyiuknak van. Hogy miért nincs itt, miért nem hozták magukkal? Mert nem tudták, hogy jövök. S ha annyira hisznek a kabala varázserejében, mely szerencsét hoz a gazdájának, akkor mindig magukkal kellene hozni, minden áldott nap. Viktornak nyomós oka van, hogy nem hozta az apukájától kapott órát.

– Karácsonyra kaptam apukámtól egy órát, s elterveztem, hogy ez lesz a kabalám. Most csak azért nincs nálam, mert lemerült az elem. Tanulás közben ott van mellettem, s mikor ránézek, elgondolom, hogy talán egy élő tárgy, mely tanulásra biztat, s mondja nekem, hogy tanuljak még...

– Karácsonyra kaptam én is egy kis plüssmacit, még kilencéves koromban, s én is vele tanulok. Nagy füle, piros sálja van... Igazi kabalamaci, mert egyszer matekból négyest kaptam, mikor mellettem volt.

– Nekem meg egy babszem alakú kis kő – kapcsolódik a beszélgetésbe Kornél –, melyet a tengerről hoztam, mikor a mamámékkal ott jártunk. A varázserejét talán a rajta lévő piros csík adja. A múlt héten bigiből ötöst kaptam, mert mikor tanultam, a kezemben fogtam. Úgy érzem, így könnyebben megtanulom a leckét.

– Mindig a plüss kiscicámmal alszom – mondja Attila –, meg a tanulásban is segített negyedikben. Emlékszem, a nyáron egyszer apukám nem engedte, hogy elmenjek fürödni a medencében, mert rossz fát tettem a tűzre. Megsímogattam a cicát, és arra gondoltam, bárcsak elengedne. Elengedett.

– Én is mindig a kabalakutyusommal alszom – teszi hozzá Szabolcs –, meg vele is tanulok. Mint ahogyan Viktor mondta, nekem is segít a tanulásban, mintha mondaná: – Csak tanulj még! Meg is lett az eredménye: bigiből jól feleltem.

– Foci Macim van – dicsekszik Szabaszián –, tetszik az öltözéke is. Engem is megsegített alsóban, a matekellenőrzőt sikerült jól megírni. Nemrég focimeccs előtt kértem, hogy segítsen. Győztünk, meg gólt is rúgtam.

– Még kicsi koromban találtam egy pénzérmét egy pocsolóban – jelenti ki Dani –, s hazavittem. Megtisztítottam, csak akkor láttam,

Akiknek van kabalájuk

hogy 1892-ben készült. Elhatároztam, ez lesz a kabalám. Azóta mindig fogom a kezemben, mikor tanulok. Egyszer töriből ötöst kaptam, pedig nem is volt a kezemben, hanem a pénztárcámban.

– A nyakláncom a kabalám – fűzi hozzá Dávid. – Egy kisegér van rajta, meg egy d betű. Mikor kívánni akarok valamit, előtte jól megpörgetem. Az idén már segített, a matekellenőrzőre ötöst kaptam. Mikor nem pörgettem meg, az ellenőrzőm négyes lett.

Csongornak is segített a kabalamacija. Hibátlanul oldotta meg a matekellenőrzőt. Neki nem is kell tanulnia.

– Még negyedikben kaptam a kis macit egy osztálytársamtól – mondja Csongor. – Téalapó-sapka van a fején. Tényleg nem tanultam az ellenőrzőre, s ötöst kaptam. A következőre sem készültem, akkor is ötös lett. Valójában már alsós koromban megkedveltem a matekot. Ugyanis a szüleim játékos matekfeladatokat vásároltak CD-n, s volt olyan is, hogy egy nap alatt 200 példát is megoldottam, annyira tetszett. Azóta is sokat foglalkozom a matekkal, meg órán nagyon odafigyelek, mert érdekel.

A négylevelű lóhere is szerencsét hoz, mondják. Kornéliának az a kabalája.

– Igen – mondja –, a tatáméknál találtam még kiskoromban. Mindig a zsebemben hordom, ha ellenőrzőt vagy dolit írunk. Egyszer a matekellenőrző jól sikerült, ötöst kaptam.

Szilárdnak fehér gyöngykagyló a kabalája. Mindig kisegítette.

– A nagymamámtól kaptam, s ő mondta, legyen ez a kabalám – jelenti ki Szilárd. – Kísérleteztem: Ha kértem, hogy segítsen, ötöst kaptam, ha nem, nem kaptam jó jegyet a dolira vagy a felelésre.

Csilla már nagylány. Neki is van kabalája, mégpedig a magyarországi unokatesójától kapta:

– Mivel az Ikrek jegyében születtem – kezd a mesélésbe Csilla –, így a tigrisszemkő a jelképem. Ez van a nyakláncomon. Nekem mindig szerencsét hozott. Egyszer azt kívántam, hogy találkozzam a barátommal. Sikerült!

Csak mondja valaki, hogy gyerekes dolog hinni a kabala erejében. Szinte minden autóban látni a visszapiillantó tükörről függő plüssmacikat, -egereket...

Sportrajongó mesemondó

Veréb Ervin a Csillagszeműek között

ADuna Televízió Mentor – Magyar csillagok című műsorában nemrégiben egy vajdasági fiú mutatta be mesemondó tehetségét. Ő **Veréb Ervin, a csantavéri Hunyadi János iskola hatodikos tanulója**, aki az elmúlt években annyi különféle versenyt megnyert már, hogy az elismerő vagy különdíjas oklevelek, valamint az első, második vagy harmadik helyezéért kapott diplomák több irattartót is megtölthetnek, és több éremmel is dicsekedhet.

Elsős kora óta részt vesz szavaló- és mesemondó versenyeken, de a sport terén is igen aktív és szép eredményeket ért el atlétikában és dzsúdóban is.

A Mentor tehetségkutató műsor magyarországi és határon túli magyar fiatalokat, gyerekeket mutat be, akik valamilyen területen kiemelkednek és eredményesek, s a legjobbak mentorhoz, támogatóhoz jutnak általa, hogy tehetségüket a továbbiakban is kamatoztathassák.

Ervin bár rengeteg megmérettetésen vett már részt, életében először állt a kamerák kereszttüzeiben, és most először látta magát viszont a tévében.

– Nagyon izgalmas volt így versenyezni. Egészen más volt a műsorba való bejutás és maga a verseny is. Nem volt közönség, csak a háromtagú zsűri és a kamerák. Tulajdonképpen megszoktam a szereplést, de egy kis lámpaláz még mindig van bennem, amikor kiállok az emberek elé. Most pedig még furcsább volt minden – osztotta meg velünk a benyomásait Ervin.

A Mentor Csillagszemű versenyén, ahol a mesemondóknak Mátyás királyról szóló mesékkal kellett megnyerniük maguknak a zsűrit és a televízió közönségét, Ervin a *Gergő juhász kanala* című mesét adta elő. **Aradszki Hajnal Piroska**, Ervin felkészítő tanára mesélt a bejutás körülményeiről.

– Raffai Judit néprajzkutató keresett meg az ötlettel, hogy válasszak ki néhányat a tanítványaim közül, és nevezzünk be a versenyre. Alig volt pár napunk a felkészülésre, de a Szabadkán tartott selejtezőn Ervinnek sikerült meggyőznie a bírákat és bekerült a műsorba. Tulajdonképpen jó kritikákat kapott a zsűritől, de nem juttatták tovább. Egyetlen esélyünk, hogy a közönség elegendő szavazatot küld és bejuthat a következő körbe – mondta Piroska.

Ervin szabad idejében főleg tanul és edzésekre jár, de azért a szórakozás sem marad ki a napjaiból. A tanuláshoz való kedvet persze az is serkenti, hogy tudja, a jó bizonyítvány egy új telefont is jelent egyben.

– A suliban sokat játszunk a barátainkkal, és kivétel nélkül a tornaóra a kedvenc tantárgyunk. A történelem viszont elég unalmas szokott lenni, és a matekkal van néha bajom, nem mindig értem. Csak annyi előnyöm származik a versenyeken való részvételből, hogy magyarból kapom az ötösöket és persze megdicsérik. A helyesírás kicsit dőcög, de az olvasással nincs gond, szeretek olvasni. Szeretem a népmeséket, van egy viccgyűjtemény, azt is sokszor forgatom, és az enciklopédiák, állatos könyvek is érdekelnek. A nyelvek közül csak a szerbet találok kicsit nehéznek, de a német és az angol jól megy – tudtuk meg a kis mesemondótól.

Ervin a sport terén is szép eredményekkel dicsekedhet. Néhány éve dzsúdóra jár, és több versenyt is megnyert már, ezenkívül sok barátját is sikerült rávennie, hogy iratkozzanak be a helyi klubba.

– Kosárlabdázok, jártam focira és futni. Több futóversenyen, maratonon is részt vettem, több első és második helyezést is elért a csapatunk. Nemrég voltunk Szabadkán, a Nestlé szervezett futóversenyt, itt első lettem. Ugyanígy voltunk Nišben, és a nyáron

Belgrádban, a 24 órás maratonon is, ahol összesen huszonnyolc kilométert futottam le, a csapatunk pedig első lett. A legbüszkébb egyelőre a Duna tévés szereplésre vagyok, és a dzsúdóban elért aranyéremre. Amit még szeretnék megpróbálni, az a rögbi.

Nem meglepő, hogy a fiatal sportember felnőttként tornatanár szeretne lenni, de meglehet, hogy rajzot, műszakit vagy magyart tanítana az iskolában. A tarsolyban van még egy variáció, ahol profi rögbijátékosként képzelel el magát. A sportközvetítésekből a Formula-1-et, a ralit és a krosszmotor-versenyeket szereti megnézni. Focimérkőzést csak akkor néz, ha a kedvenc csapata a Manchester United játszik.

Ervin az anyukája főztjét szereti a leginkább és rajong a tortákért is. Az üdítők közül a Sprite és a bodza ízű Fanta a kedvence. A filmek közül a Gyűrűk Ura tetszett neki, és szívesen néz komédiákat is. Ha zene, akkor rock, vagyis főleg Bon Jovi, a Red Hot Chili Peppers és Guns'n Roses dalait hallgatja. A fekete és a narancssárga szín áll hozzá legközelebb, így az is érthető, hogy a kedvenc állata a tigris, de a kutyákat is nagyon szereti.

Ervin elárulta, hogy van barátnője is, de még igen friss a kapcsolat.

– Még a tengeren figyeltünk fel egymásra, de csak most jöttünk össze. Szerintem ő egy nagyon szép és kedves lány. Legalábbis nekem tetszik, s gondolom, én is tetszem neki, ha már együtt vagyunk – dicsekedett.

Ha Ervint továbbjuttatja a közönség, újabb kihívásokkal kell majd szembeséznie, de máris tudja, hogy legközelebb egy vajdasági népmesét szeretne előadni. Drukcoljunk neki, hogy újra a zsűri elé állhasson.

Sztojánovity Livia
Fotó: Molnár Edvárd

Két serleg a tornyosiaké

Az apatiniak már egy évvel ezelőtt, még a gunarasi versenyen bejelentették, hogy 2008-ban ők szeretnék megszervezni a Jó Pajtás hagyományos sakkturnáját és kérésüknek örömmel tettünk eleget, hiszen eddig nemcsak náluk, hanem Nyugat-Bácskában sem mérköztek még a vajdasági kisdíákok szerkesztőségünk versenyén. Ugyanúgy a múlt hét végén az **apatini Žarko Zrenjanin iskolában** megtartott 33. vetélkedőnk kezdetén a szíváciak még egyszer megerősítették, hogy 2009-ben ők vállalják a szervezést, mert már évek óta készülnek erre, s nagy gondot fordítanak az utánpótlás nevelésére. **Žarko Dragašnak**, a sakk-klub elnökének az irányításával csaknem 70 gyerekkel foglalkoznak rendszeresen, és ennek eredményeként Apatinban fiú- és lánycsapatuk is nagy-szerű helyezést ért el, és megszerezték az iskolák közötti összesített pontversenyben az első helyet meg az érte járó oklevelet.

A tömeges seregszemlét megtisztelte jelenlétével **dr. Živorad Smiljanić**, apatin polgármestere és **Danko Bokan**, a Vajdasági Sakkszövetség titkára is, és elismeréssel nyilatkoztak a Jó Pajtás rendezvényéről. A polgármester üdvözlő szavai után az **Eurocrem Band** fellépése tette ünnepélyesebbé a megnyitót.

Az ideji versenyünk volt az utóbbi időben a legizgalmasabb és legbizonytalanabb kimenetelű. A tavalyi bajnokok közül csak egy védte meg elsőségét, és hosszú idő után nem a csúrogi volt a legeredményesebb iskola. Ezúttal egyik csapatuk sem tudott első lenni, egyéniben azonban **Milovanović Marica** révén hazavitték egy serleget. A fiúk egyéni győztese az újvidéki **Đurnić Strahinja** nyolcadik osztályos tanuló, **Dezső Vladimír** profi sakkoktató tanítványa lett. Dezső nevéhez egy rekord is fűződik: nyolc iskolából 39 sakkozója vett részt a vetélkedőn! Néhány éve **Šekularac** volt első a tanítványai közül, és bizonyára lesznek még kiváló, élvonalbeli játékosai. A zentai **Geleta János** sakkoktató következetes munkájának a gyümölcse rendszeresen beérik. Régebben a már szélesebb, nemzetközi körökben is ismertté vált Márkus Róbert, Domány Zsófia, Gebejes Anna, majd az Ágoston és Borsos fivérek, Kopasz, Kaszás és mások hívták fel magukra a figyelmet,

Új bajnokokat avattunk a Jó Pajtás sakkversenyén – A felsőhegyi fiúk nyerték a csapatversenyt – Kitettek magukért az apatini szervezők – A szíváci iskola a legeredményesebb, jövőre ott találkozunk

most pedig a tornyosi lányok, meg a fiúk közül **Kecskeméti Árpád** és a felsőhegyi **Juhász Bence** is a Geleta-iskola tanulójaként jeleskedett. Külön-külön foglalkozik velük mintegy két éve hetenként kétszer, s az ötéves program végére az országos válogatott Márkuséhoz hasonló teljesítményt vár tőlük. A most először győztes felsőhegyi fiúcsapat istápolója, **Bartha Áron** előadó is az ő iskolájából került ki.

A hat serlegből kettő a tornyosiaké lett. A lánycsapatuk mellett ugyanis **Kecskeméti Árpád** – épp úgy, mint tavaly is – kiérdemelte a legjobb alsósnak járó trófeát. A többi újoncok szereztek meg, de szinte az utolsó húzásokig nem lehetett tudni, kik lesznek a győztesek. A rendkívül tömeges versenyt (207 résztvevő, 164 fiú és 43 lány vett részt 44 iskolából) kiválóan megszervezték az apatiniak. **Nada Zdravković**, az iskola igazgatónője és segítőtársai, valamint a sakk-klub aktivistái **Ilija Ožegović**tal az élükön mindent

megtettek, hogy zökkenőmentes legyen a verseny és jól érezzék magukat, szép élményekkel távozzanak a vajdasági sakkreménységek. Ez minden tekintetben sikerült is. A verseny szakszerű levezetése Brindza István nemzetközi bírós és a segédbírók érdeme is.

Teljesítménylista

Fiúk

Đurnić Strahinja (Dositej Obradović iskola, Újvidék), Ágoston Áron (November 11., Zenta) 6,5; Juhász Bence (Csokonai Vitéz Mihály, Felsőhegy), Čiča Dragan (Branko Radičević, Hódság), Kecskeméti Árpád (Tömörkény István, Tornyos) és Daljev Ivan (Đura Jakšić, Csúrogi) 6; Čabarkapa Novak (Kizúr István, Szabadka), Lalić Maksim (J. J. Zmaj, Újvidék), Gömöri Dávid (Dózsa György, Gunaras), Grubišić Dejan (Kosta Trifković, Újvidék), Földi Sándor (Bácsstopolya) 5,5; Szél Alex (J. J. Zmaj, Magyarakanizsa), Ošap Nikola (Miloš

Dr. Živorad Smiljanić és Nada Zdravković

Ilija Ožegović

Žarko Draša

Felsőhegyiek, tornyosiak, zentaiai – a verseny legjobbjai közül

Crnjanski, Zsablya), Raonić Nikola (Október 20., Szivác), Živkov Lazar (Svetozar Marković, Újvidék), Vrábel Máté (Jovan Popović, Csóka), Mrle Jovan (Ivo Lola Ribar, Zombor), Šekularac Branislav (Kosta Trifković, Újvidék), Bulátovity László (November 11., Zenta), Banović Ivan (Svetozar Marković, Újvidék), Vlahović Ljubo (Október 20., Szivác), Bosznai Bence (J. J. Zmaj, Magyarkanizsa), Horváth Alex (Csokonai Vitéz Mihály, Felsőhegy), Madžkalj Aleksandar (Október 20., Szivác), Đurnić Blažo (Dositej Obradović, Újvidék) 5; Farkas Sándor (Emlékiskola, Zenta), Balenović Marko (Kosta Trifković, Újvidék), Cvetković Vladimir (Avram Mrazović, Zombor), Knežević Dávid (Csokonai Vitéz Mihály, Felsőhegy), Korom Igor (Nikola Tesla, Újvidék), Delić Jovan (Vasa Stajić, Újvidék), Csányi Róbert (Ivo Lola Ribar, Zombor), Kecskés Macconkai László (Csokonai Vitéz Mihály, Felsőhegy) és Husnyák Dávid (Széchenyi István, Szabadka) 5; Stojadinov Svetlana (J. J. Zmaj, Újvidék), Radulović Filip (Branko Radičević, Újvidék), Orelj Rajko (Branko Radičević, Hódság), Prolić Danijel (Đura Jakšić, Csúrog), Sarnyai Dániel (J. J. Zmaj, Magyarkanizsa), Radović Periša (Október 20., Szivác), Buculjević Zlatko (Kosta Trifković, Újvidék), Danilović Predrag (Sremski Front, Šid), Milić Nemanja (Miloš Crnjanski, Újvidék), Blagojević Vladimir (Aleksa Šantić) és Petrović Dragan (Đura Jakšić, Csúrog)

4,5; Világos Emil (Novak Radonić, Mohol), Szecsódi Imre (Petőfi Sándor, Óbecse), Máté Benjamin (Dózsa György, Gunaras), Péter Roland (Széchenyi István, Szabadka), Palásti Áron (Nikola Tesla, Bácsstopolya), Andrić David (Vasa Stajić, Újvidék), Budai Balázs (November 11., Zenta), Sunomar Dominik (Dózsa György, Gunaras), Popov Miloš (Kosta Trifković, Újvidék), Gombos Ferenc (Csokonai Vitéz Mihály, Felsőhegy), Majtan Miroslav (Jan Čajak, Bácspetróc), Kranjac Filip (Branko Radičević, Újvidék), Bogičević Damjan (Petőfi Sándor, Újvidék), Vagić Dušan (Branko Radičević, Hódság), Bošnjaković Veljko (Petőfi Sándor, Újvidék), Trujić Nemanja (Kosta Trifković, Újvidék), Vilovski Milivoj (Dr. Tihomir Ostojić, Tiszaszentmiklós), Vidaković Vlada (Nikola Vukičević, Zombor), Čevizović Miloš (Žarko Zrenjanin, Apatin), Jakšić Igor (Novak Radonić, Mohol), Nagy Attila (Széchenyi István, Szabadka), Savičić Dragana (József Attila, Bácskertes), Marić Štefan (J. J. Zmaj, Újvidék), Krnáč Vladimir (Jan Čajak, Bácspetróc), Korponai Ákos (November 11., Zenta), Fenyvesi Roland (Dózsa György, Gunaras), Kusončić Milan (Ivo Lola Ribar, Zombor), Vuković Miloš (Testvériség–Egység, Bezdán), Milovanović Marko (Október 21., Zombor), Nikolić Slavko (Vasa Stajić, Újvidék) 4 pont. A felsoroltak a győztesek közé tartoznak, vagyis a hét játszmából több mint 50 százalékot teljesítettek.

Az Eurocrem Band fellépése

Csapatverseny

Csokonai Vitéz Mihály (Felsőhegy) 21; Kosta Trifković (Újvidék) 20; November 11. (Zenta) és Október 20. (Szivác) 19,5; Branko Radičević (Hódság), Dositej Obradović (Újvidék) és Đura Jakšić (Csúrog) 18; Jovan Jovanović Zmaj (Újvidék), Ivo Lola Ribar (Zombor) és Dózsa György (Gunaras) 17,5; Nikola Tesla (Bácsstopolya) 16,5; Széchenyi István (Szabadka) 15,5; Aleksa Šantić (Aleksa Šantić) és Jovan Jovanović Zmaj (Magyarkanizsa) 14,5; Jovan Popović (Csóka), Svetozar Marković (Újvidék), Testvériség–Egység (Bezdán) és Branko Radičević (Újvidék) 14 pont stb.

Lányok

Milovanović Marica (Đura Jakšić, Csúrog) 6,5; Lőrincz Renáta (Tömörkény István, Tornyos) 6; Balázs Bettina (J. J. Zmaj, Magyarkanizsa) 5,5; Nedeljko Stanišlava (Petőfi Sándor, Újvidék), Kecskeméti Krisztina (Tömörkény István, Tornyos), Sokić Jovana (Október 20., Szivác), Miklós Adél (Dózsa György, Gunaras), Madžkalj Jovana (Október 20., Szivác), Samardžić Đurđina (November 11., Zenta) és Drašković Milana (Dositej Obradović, Újvidék) 5; Ćimović Gorica (Aleksa Šantić) 4,5; Nagy Perge Diana (Thurzó Lajos, Zenta), Sladojević Teodora (Đura Jakšić, Csúrog), Živić Vedrana (Aleksa Šantić), Barsi Emília (November 11., Zenta), Štasni Ivana (József Attila, Újvidék) és Stanković Zvezdana (Žarko Zrenjanin, Apatin) 4; Cvijetić Maja (Žarko Zrenjanin, Apatin), Horváth Lolita (Dózsa György, Gunaras), Sokić Dragana (Október 20., Szivác), Gajčin Jasmina (Žarko Zrenjanin, Apatin) és Atanacković Ana (Miloš Crnjanski, Újvidék) 3,5 pont stb.

Csapatverseny

Tömörkény István (Tornyos) 11; Đura Jakšić (Csúrog) 10,5; Október 20. (Szivác) 10; November 11. (Zenta) 9; Aleksa Šantić és Dózsa György (Gunaras) 8,5; Žarko Zrenjanin (Apatin) 7,5; Miloš Crnjanski és József Attila (Újvidék) 6; Jovan Jovanović Zmaj (Magyarkanizsa) 5,5; Dositej Obradović (Újvidék), Testvériség–Egység (Bezdán), Petőfi Sándor (Újvidék) és Csokonai Vitéz Mihály (Felsőhegy) 5; Thurzó Lajos (Zenta) 4 pont stb.

Az iskolák közötti csapatverseny (lányok, fiúk együtt): Október 20. (Szivác) 29,5; November 11. (Zenta) és Đura Jakšić (Csúrog) 28,5; Csokonai Vitéz Mihály (Felsőhegy) és Dózsa György (Gunaras) 26; Tömörkény István (Tornyos) 24; Aleksa Šantić, Dositej Obradović (Újvidék) 23; Kosta Trifković (Újvidék), Jovan Jovanović Zmaj (Magyarkanizsa), Žarko Zrenjanin (Apatin) 20; Miloš Crnjanski (Újvidék) 19,5; Testvériség–Egység (Bezdán) 19; Branko Radičević (Hódság) 18; J. J. Zmaj (Újvidék) és Ivo Lola Ribar (Zombor) 17,5; Nikola Tesla (Bácsstopolya) 16,5 pont stb.

Hogy az ellátás – reggeli, ebéd stb. –, a szervezés ilyen szinten történhessen, anyagi segítségével, adományával hozzájárult a Tartományi Oktatási Titkárság, a Vajdasági Sakkszövetség, a Magyar Szó és a Forum Könyvkiadó Közvéllalat.

Jól éreztük magunkat Apatinban, a másfél ezer tanuló befogadó iskolában. Jövőre Sziváccon találkozunk!

Piszár József

Fotó: Lennert Géza és Buzás Mihály

(Szemelvény a legjobbakról a 34. oldalon)

Imre és András

Halála előtt III. Béla úgy határozott, hogy az országot mindenestül Imrere hagyja. Küszködött ő is eleget a maga lázadó öccsével, Géza herceggel, akinek még anyjuk is a pártjára állt. Végül nem is tehetett mást: fogságra vetette, és csak tizenkét év múltán bocsátotta el. Tudta, hogy András is könnyen ide juthat, főleg ha előrkli az ország egy részét, s lesz honnan hadra kelnie bátyja trónjáért. Jobbnak látta, ha rengeteg pénzt, dús kincseket hagy rá, s megbízza, hogy teljesítse az ő keresztes fogadalmát, amelynek személyesen már nem tehet eleget. Menjen el és harcoljon a Szentföldért, űzze ki onnan a „hitetleneket”. Aztán lesz, ami lesz.

András örült is az ölébe hullott gazdagságnak, csak épp nem arra fordította, amire kellett volna. Szórta a pénzt, előbb csak úgy ész nélkül, aztán már azért, hogy híveket szerezzen, és hadat szervezzen Imre ellenében. Az említett jelenet előtt néhány évvel az első csatát ő nyerte meg: övé lett Szlavónia, Horvátország, Dalmácia, s ott úgy rendezkedett be, mint független uralkodó. Még pénz is veretett. Aztán készülni kezdett – ahogy apja előre látta – az egész ország elfoglalására. Megnyert magának néhány főpapot, a veszprémi, a váradi és a váci püspököt, azok szövögették idehaza az András-párti összeesküvés szálait. Csakhogy Imre megneszelte, mi folyik, sőt azt is, hogy a lázadás szítására szánt pénznek és a résztvevők titkos leveleinek legfőbb lelőhelye Vácott van, Boleszló püspök kincseskamrájában. Fegyveres kíséretével együtt váratlanul beállított Boleszlóhoz, s követelte a kamra kulcsát. „De ő nemcsak a kamrát nem nyitatta ki – írta Imre legutóbb a pápának –, hanem királyi felségünket rágalmakkal és goromba szavakkal sértegetni merészelte, annyira, hogy minket gyalázkodásában rablóknak nevezett.” Addig-addig, hogy Imre az oltár elől, papjai közül rántotta el Boleszlót, s erővel elvette tőle a kulcsot. Meg is talált mindent a kincseskamrában, amire számított.

Andrásnak ez sem szegte kedvét. Lelepleződött a titkos cselszövést? Átváltott nyílt lázadásba! Sereget gyűjtött, és átkelve a Száván, a Dráván, Somogy megyében megvívta második csatáját Imrével. Hanem ott ő vesztett: futhatott Ausztriába.

Végül is a pápa szavára engedte meg Imre, hogy visszatérjen Dalmáciába, ha aláveti magát az ő királyi hatalmának.

András bánta bűneit, és mindent megígért. Egész életében ezt tette. Mindig mindent megígért, de lehetőleg semmit sem tartott meg.

Következő lázadásakor történt a már leírt varasdi jelenet. Ott már fogságba is esett. De nem raboskodott tizenkét évig, mint ama Géza herceg.

Imre Esztergomban őriztette öccsét, s néhány hónap múlva híveinek egy csoportja kiszabadította onnan.

Újabb lázadást azonban már nem szított, mert nem volt miért. Imre hamarosan súlyos beteg lett. Még királlyá koronáztatta kicsi fiát, Lászlót, aki ötéves sem volt; még fia gyámjává és az ország kormányzójává tette Andrást.

Hogy András nem érte be a kormányzósággal, azon nincs semmi csodáltnivaló. Sógornőjének, Konstanciának, az özvegy királynénak, nem is volt sokáig maradása Magyarországon. András felesége, Gertrúd miatt sem, aki vetélytársának tekintette, s ott alázta meg, ahol csak tudta. Fogta hát gyermekét, s Ausztriába menekült. De ott

Imre király megkoronázása

a kis László nemsokára meghalt.

Így lett Andrásból törvényes király. És így lett „szabad a gazda”. Tehette már, ami neki tetszett.

Első dolga az volt, hogy gazdagon megajándékozta híveit. Főleg hatalmas birtokokkal, de kincsekkel is, mert ismét volt miből.

Rettentően szeretett ajándékozgatni. Ő aztán nem fukarkodott. Szórta két kézzel, amije csak volt. Egyik oklevelébe ezt íratta: „A királyi felség bőkezűségének semmi sem szab határt, és az adományozásnak az uralkodó számára az a legjobb mértéke, ha nincs mértéke.”

Furcsa természete volt. Mindenki mást arra csábított az ördög, hogy kaparjon, hogy szerezzen, hogy birtokhoz birtokot ragasszon. Ő abban engedett a kísértésnek, hogy herdáljon, hogy mindent elverjen. Keserű gyümölcsök lettek aztán ennek, melyek az ő torkát is majd megszakasztották. De akkor már késő volt.

Először is abban tévedett, hogy azt hitte: egyre több hívet szerez, holtig hűségeseket. Holott csak az irigység és az elégedetlenség nőtt: mindenki a másét nézte, az mit kapott és mennyit kapott, s kevesellte a magáét.

Másodszor abban tévedett, hogy amit elveszít a réven, azt majd megnyeri a vámon. Kevesebb lesz ugyan a királyi birtok és a belőle származó haszon, de majd kivel-kivel katonát állíttat, adót fizettet földjének mértékében, s ez pótolja a hiányzó haderőt és jövedelmet.

Varga Domokos: A mogyeriktől Mohácsig

című könyve nyomán

II. András megkoronázása

November 27.

Ma Virgil, Jakab, Amina, Jakus, Leonarda, Jákob napja van.

Virgil

A latin Virgilius név rövidülése. Ennek az eredete bizonytalan, talán a Vergilius római nemzetségnévből való, amely ismeretlen, esetleg etruszk eredetű.

Jákob

Héber eredetű bibliai név, a Jakab eredeti alakváltozata. Népies magyarázat szerint jelentése: a másiknak a sarkát fogja, illetve csaló. Más megfejtési kísérlet szerint: Isten oltalmazza.

1701. november 27. (307 éve történt)

Megszületett Anders Celsius svéd tudós, asztronómus. Az általa bevezetett hőmérsékleti skálát a mai napig használjuk, amelynek 0 pontját a jég olvadáspontja határozza meg. A másik fix pont a víz forráspontja, amelyhez a 100 °C értéket rendeljük.

1942. november 27. (66 éve történt)

Seattle-ben megszületett Jimi Hendrix gitáros. Ő volt az első olyan gitáros, aki nemcsak ujjával volt képes csodákat művelni, hanem nyelvével és fogával is gitározott. Zenéjében sajátosan ötvözte a bluest, a rockot és a rhythm and bluest, valamint a fekete és mexikói folkot. (1970-ben halt meg.)

November 28.

Ma Stefánia, Jakab, Dezdemóna, Szókratész napja van.

Dezdemóna

Verdi Otello című operája nyomán, a tragédia hősnőjének a neve. A név feltehetőleg görög eredetű. Jelentése: boldogtalan.

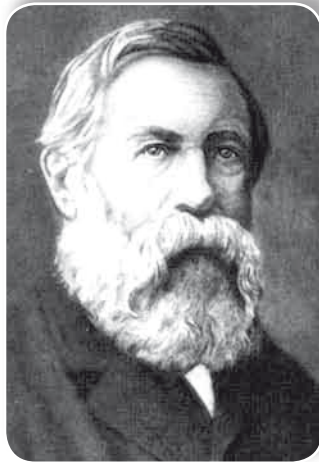
Szókratész

Görög eredetű név, az ismert ókori görög filozófus nevéből vált keresztnévvé. Jelentése: szerencse, erő.

1829 (179 éve történt)

Megszületett Arthur Rubinstein orosz zongoraművész, zeneszerző, karmester, aki Párizsban Liszt Ferenc tanítványa volt.

1820 (188 éve történt)

Megszületett Friedrich Engels német filozófus, Marx munkatársa, akivel közösen dolgozták ki a Kommunista kiáltványt.

November 29.

Ma Taksony, Ilma, Rápolc napja van.

Ilma

Vörösmarty Mihály névalkotása a Csongor és Tünde című mesedrámban. Valószínűleg az Ilona és a Vilma rövidítése. Finn név is, ez szintén 19. századi névalkotás. Jelentése: levegő, ég, világ.

Rápolc

A germán eredetű, német Ratbold név régi magyar formája. Jelentése: merész tanácsadó.

1780 (228 éve történt)

Meghalt Mária Terézia osztrák császárnő, Magyarország királynője 1740–1780-ig. Trónján fia, II. József követte.

1643 (365 éve történt)

Velencében 76 éves korában meghalt Claudio Monteverdi olasz zeneszerző. Az 1607-ben bemutatott Orfeusz című szerzeményét az első operaként tartják számon.

November 30.

Ma András, Andor, Amália, Endre, Tarján, Aszter napja van.

András

Görög eredetű bibliai név, a latin Andreas névből származik. András apostol Jézus első tanítványa, Szent Péter testvére volt. Jelentése: férfi, férfias.

Endre

Német, szláv, magyar eredetű név, a magyarországi latin Andreas név-változattól vagy a német Endres névformából származik. Jelentése: férfi, férfias.

1835 (173 éve történt)

Megszületett Mark Twain (eredeti nevén: Samuel Langhorne Clemens) amerikai író (Tom Sawyer kalandjai).

1874 (134 éve történt)

A woodstocki Blenheim-kastélyban megszületett Sir Winston Leonard Spencer Churchill brit államférfi, író és költő, aki a nagy II. világháborús koalíció miniszterelnöke volt, 1953-ban irodalmi Nobel-díjat kapott.

December 1.

Ma Elza, Oszkár, Ede, Arnold, Blanka, Bianka, Natália, Arnó, Arnót, Elek, Elígus, Enid, Marián, Natasa napja van.

Elza

Német eredetű név, az Erzsébet rövidülése.

Natasa

A Natália orosz becézőjéből önállósult.

1800 (208 éve történt)

Kápolnásnyéken megszületett Vörösmarty Mihály költő és drámaíró, fő művei: a Szózat című hazafias költemény, a Zalán futása című eposz, a Csongor és Tünde mesedráma, valamint a Vén cigány, amely öregkori remekműve volt.

1918. december 1. (90 éve történt)

Párizsban Sándor régensherceg, a szerb király fia, proklamálta a Szerb–Horvát–Szlovén Királyság (SHS-állam, 1929-től Jugoszlávia) megalakulását. Az udvar (szárműzetéséből) visszatért Belgrádba. Az új állam monarchiaként jött létre szerb vezetéssel mint soknemzetiségű ország, azonban a nemzetiségek autonómiája nélkül. A szerb–horvát ellentétek hamarosan kiéleződtek, melyek – sokkal később – véres belháborúhoz és az ország széthullásához vezettek.

1835 (173 éve történt)

Megjelent Hans Christian Andersen első mesekönyve.

December 2.

Ma Melinda, Vivien, Aranka, Dénes, Aurél, Aurélia, Aura, Bibiána, Viviána napja van.

Bibiána

A Viviána név alakváltozata.

Viviána

Latin eredetű név. Jelentése: eleven, élő. Más magyarázat szerint, ismeretlen eredetű római nemzetségnévből származik. Jelentése: a Vivianus (vagy Bibianus) nemzetségből származó nő. A latin vivus (élő, eleven) szóból való származtatása vitatott.

1973. december 2. (35 éve történt)

Újvidéken megszületett Seles Mónika, a későbbi világhírű teniszezőnő. 52 győzelme van, ebből az amerikai nyílt bajnokságon kétszer, a párizsin háromszor, az ausztrálon négyszer nyert.

Bővebben, angolul:

<http://www.monica-seles.com>

1969 (39 éve történt)

Bemutakozott a Boeing-747-es jumbo-jet repülőgép. Első útján 191 embert, elsősorban riportereket és fotósokat szállított Seattle-ből New Yorkba.

December 3.

Ma Olívia, Ferenc, Lúcius, Berény, Atala, Atália, Xavér, Xavéria napja van.

Olívia

Latin eredetű név, az Oliva név származéka. Jelentése: olajfa.

Xavér

Spanyol eredetű név, Xavéri Szent Ferenc melléknévből önállósult, annak a varnának a neve, ahol született. A keresztnév jelentése: xavéri. A helynév baszk eredetű. Jelentése: új ház. Mai, spanyol formája: Javier.

1979 (29 éve történt)

Japánban bemutatták az első, kereskedelmi forgalomba szánt mobiltelefonokat.

1888. december 3. (120 éve történt)

Meghalt Carl Zeiss német mechanikus és optikus. Ma is világhírűek a gyárában készülő órák, finommechanikai cikkek. 1846-ban műhelyt létesített Jénában, amelyben optikai és finommechanikai műszereket gyártott. Ezzel a műhellyel lefektette a világhírű Zeiss Művek alapjait. A vállalatnak ma számos telephelye van Németországban és száznál több képvisellete a világ különböző országaiban.

Vadkanok és vadkocák

Ha választhatnék, hogy a hazai erdők vadjai közül melyikkel cserélnék szívesen, minden bizonnyal a vad-disznóra szavaznék. S hogy miért jó neki? Mert kényelmes és független életet él. Számára terített asztal az erdei avar, és iszapfűrdő a pocsolja: békésen csemegézhet, dagonyázhat naphosszat, s ha valaki bele mer kötni, hát magára vessen...

A vaddisznó a házi sertés őse, ám ha valaki a hájas, rózsaszín bőrű malacot keresi benne, azt csalódás éri. Ez a disznó ugyanis kifejezetten sportos állat: teste csupa izom, rövid távon gyorsan fut, és kiválóan úszik. Kefesűrű sörtéje, amelynek színe a csaknem feketétől a homokszínűig terjed, remekül ellenáll az időjárás viszontagságainak, farka pedig nem kunkorodik mókásan, hanem egyenes. Apró szemével nem lát túl jól – annál remekebb a hallása, s még inkább a szaglása.

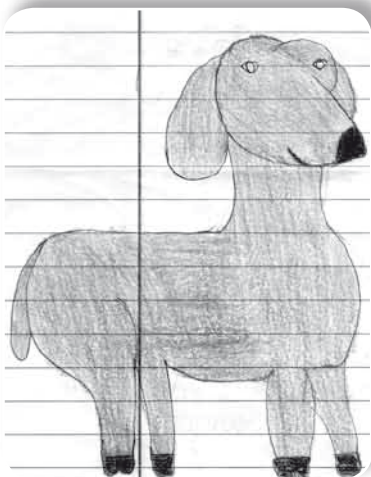
Mint rokonsága általában, a vaddisznó is mindenevő, ami per-se nem azt jelenti, hogy valóban mindent megeszik, hanem azt, hogy egyaránt fogyaszt állati és növényi eredetű táplálékot. Va-

dászni nem vadászik, de ha az avarban, bozótban turkálva csiga, béka, pocok, madártojás kerül az útjába, jóízűen becsemegézi. Orra erős túrókarimában végződik, amellyel könnyűszerrel ki tudja kotorni a földből a gyökereket, gumókat, lárvákat és férgeket, no meg az emberi szemmel is ínycuccsemegének számító szarvasgombát. Táplálkozásának nyomain el sem kerülhetik figyelmünket, mert olykor valósággal felszántja az erdőszéli rétet. Szereti a makkot, és természetesen a kukoricát is, aminek sokszor a gazdálkodó ember látja kárát.

Bárhol jól érzi magát, ahol elegendő árnyékos búvóhely, laza, túrható talaj és dagonyázásra alkalmas sár van. Kedvence a makkban és gombában gazdag tölgyes, de ha az nincs, a nádasban vagy a mezőgazdasági kultúrákban is otthonra talál. Az újszülött vadmalacok csíkos rejtőszínezetet viselnek. A koca által elkészített, gondosan bélelt mélyedésben jönnek világra, és eleinte nagyon gyámoltalanok.

A kifejlett hímek magányosan élnek, erre utal a vadászok által használt „remetekan” elnevezés. Egymással ádáz csatákat vívnak, ám a rangsor nem kizárólag a nyers erő alapján dől el: a furfangos öregek gyakran megőrzik elsőbbségüket az ifjabbakkal szemben. A hatalmas, sarló alakú agyarakat viselő vadkan félelmetes ellenfél, amelynek jobb nagy ívben kitérni az útjából. A koca azonban nála is veszedelmesebb, ha malacait veszélyben érzi.

Fillér

Az én kedvencem egy kutya. Úgy hívják, hogy Fillér. A fajtája tacsó. A mamámnál él. A színe világosbarna, a szeme barna. Ha a mamámhoz megyek, akkor Fillér elkezd ugrálni. Én szeretem ezt a kutyát, mert ha mondom neki, hogy „Fillér üll!”, akkor leül. Sokat szoktam vele játszani, mi jó barátok vagyunk.

Solymosi Rebeka, Ada

Hami

Az én kedvencem egy kiscica. A neve Hami. Ő egyéves. A szőre színe szürke és fehér csíkok vannak benne. A szeme zöld. Nagyon szereti, ha a hasát simogatják. Kedvenc elegele a szárazkaja. Szeret a gombolyaglabdával játszani. Nagyon sok időt szoktam vele együtt tölteni. Ő a legjobb és legaranyosabb kiscica a világon.

Gajdos Rita, Ada

Csillagok háborúja

A virágállat beveti csalánozó sejttorpedóit

Ragadozó és zsákmány. Ősi szereposztás ez a természetben. Az oroszlán megeszi a zebrát, a bagoly az egeret... A létért, táplálékért vívott mindennapos, ádáz küzdelemnek egészen különleges formái és eszközei is vannak. Ilyen például az, ami a tengeri csillagok és tengeri rózsák között dúl a világ tengereiben. Csillagok háborúja ez a javából, de nem a képzeletben, a tudományos fantasztikum világában, hanem a nagyon is könnyörtelen valóságban.

Ha a strandon megpillantunk egy tengeri csillagot, amint az időszakai pocsolva fenekén heverészik, vagy a parti sziklán függeszkedik, szinte élettelennek tetszik ez a különös formájú állat. Ilyenkor nem látjuk rajta, hogy mennyire vad ragadozóval akadt dolgunk. Holott e bizarr külsejű tüskésbőrű heves reakciókat vált ki ragadozó szokásával más tengeri állatokból, s nagy hatással van egész életközösségek összetételének alakulására. A több mint kétezer fajt számláló tengeri csillagok valamennyi világtengerben föllelhetők, a partoktól egészen a mély tengeri szintekig. A tengeri csillagok – a tengeri sünökkel, uborkákkal és lilimokkal együtt – a tüskésbőrűek törzsébe tartoznak, miután tüskék türemkednek ki a bőrből. De a mészalapból álló szilárd váz és a vízedényrendszer is jellemző rájuk. Ez utóbbi révén mozognak és működtetik úgynevezett ambulakrális lábcskáikat. E parányi szívólabakkal (amelyekből a nagyobb fajokon ezernél is több lehet) tapadnak meg az alzaton, repesztik szét zsákmányuk körülölelt testét és nyitják ki a kagylók zárt héjait.

A tengeri csillagok háromféleképpen táplálkoznak. Némelyek egészben nyelik

le a zsákmányukat úgy, hogy az alul levő szájníylásukon át a gyomrukba szívják azt. Mások apró lebegő szervezeteket fognak el testük ragadós nyálkabevonatával, s a zsájkukba örvényeltetik azokat. A legtöbb tengeri csillag ellenben kifordított szájníylását a zsákmányra húzza, s így azt a testén kívül emésztí meg.

Számos tengeri csillag előszeretettel pusztítja a kagylókat. Ilyen a bíbor tengeri csillag (*Asterias vulgaris*) is, amelynek támadásakor a kagyló szorosan összezárja a héjait. A rabló azonban olyan erősen feszíti szét azokat, hogy a kagyló általában nem sokáig képes ellenállni. Mihelyt a záróizmok ernyedése következtében a legcsekélyebb rés nyílik a héjak között, a csillag begyűri gyomrát közéjük, s megemésztí a kagyló lágy testét.

A trópusi tengerekben kisebb jelentőségű van a vadászó tüskésbőrűeknek. Figyelemre méltó kivétel ez alól a tüskés-koronás csillag (*Acanthaster planci*), amely a sziklaszirteket építő korallpolipocskákkal táplálkozik. Amerre csak elhalad, porszívóként szippantja ki mészváz-üregéből a kis csalánozókat seregét. E mohó étvágyú tengeri csillag a hatvanas-hetvenes években nagy pusztítást végzett az indopacifikus tengertérségben: néhol a korallok 80 százalékát kiirtotta. Azóta az öslénykutatók hasonló tömegkatasztrófák nyomaira bukkantak a korallkövületeken, amelyek már 8000 esztendeje is végbementek. A töviskoronás csillagoknak tehát olyan ökológiai „rendeltetésük” is lehet, hogy falánk-ságukkal hozzájárulnak az új korallszirtek képződéséhez.

A sikeres „vadászok” ellen néhány ten-

geri faj sajátos védekező mechanizmusokat fejlesztett ki. Az egy méter átmérőjűre is megnövő napraforgóvirág csillag (*Solaster papposus*), más néven napcsillag felbukkanásakor a kaliforniai tengeri uborka (*Parastichopus californicus*) például mindaddig hevesen tekergőzik, amíg csak a rabló le nem mond támadási szándékáról. A *Chlamys hastata* nevű kagyló azzal menti magát, hogy héjfeleinek gyors nyitása és zárása okozta hátraperdülései révén messzire eltávolodik. A *Stomphia didemon* nevű óriás viaszrózsa előbb a tengeri csillag felé hajol, majd torpedószerűen kilőtt csalánozó sejtjeinek tömegével „megégeti” a csillagot. Ha ez nem segít, az egyébként helytülő rózsa leválasztja magát az alzatról, és a tengeráramlással tovasodortatja magát.

Némelyik tengeri csillag úgy védekezik ragadozó rokona ellen, hogy egyik karját hirtelen leválasztja, mintegy koncként feláldozza. Az elvesztett kar azután idővel pótlódik. De az is megesik, hogy a levált kar hosszabb idő alatt teljes állattá regenerálódik. A sávós napcsillag (*Solaster stimpsoni*) úgy igyekszik megvédeni magát támadójától, hogy a karjait korbácsszerűen fölemeli. Ez azonban csak akkor rettentí el a támadót, ha az kisebb termetű csillag.

Olyan tengeri csillagok is vannak, amelyek regenerációs képességük révén is szaporodhatnak. Mielőtt ez ismeretessé vált volna, akadtak halászok, akik úgy álltak bosszút az osztrigatenyészeteiket fosztogató tengeri csillagokon, hogy a kifogott tolvajokat szétvagdosva dobálták vissza a tengerbe. Nem is sejtették, hogy ezzel megsokszorozták az osztrigatizedelő szá-

Szabó Lőrinc

67. A szem örömei

*Szerettem a szép, sima köveket,
nyulak szőrét, a selymes füveket,
jó anyagot, fűzgaly fehér husát,
melyről úgy lejön a bőr, katicák
piros hátát, fekete pettyeit,
elnézni, a halak hogy kergetik
egymást a vízben, hogy játszik a nap
az lpoly tükrén s a tükre alatt,
fecskéfű vérét, kutyatej tejét,
nagy napraforgók oroszlánfejét,
a zizegő szalmavirágokat,
a szomorú és szelíd lányokat,
aranyzöld gyíkok lüktető hasát,
gőz fátlyait, felhők habtorlaszát,
a lepkéket, s nagyon a pókokat
s csöves vagy napernyős hálóikat,
s legjobban azokat a percekét,
amikor nem tudtam, hogy mit teszek.*

A szem örömei

Szeretem a finom édességet és a zamatos édes gyümölcsöket,
a szép, sárga faleveleket, kecses fekete és barna lovakat,
a kedves állatokat, színes és illatos virágokat,
a csokis és a fagyis tortát,
a nagy, olvadó, finom csokit,
gombás-sonkás pizzát, a szaftos finom spagettit,
a szeles időt,
a szívárványt, ahogy a felhők mögül kikukucskál, ahogy a színei
az égből a földre szállnak,
a felhőket, melyből hullanak az esőcseppek, az esőt, ahogy cseppjei
az arcomra esnek,
a ragyogó tiszta időt, a pillangó könnyed puha repülését,
a csodálatos napokat, kedvesem szép szemeit, gyönyörű mosolyát.

6. d osztály, Ada

A szem örömei

Szeretem a harmatos csillogó hajnalt,
a fűvön a pompásan átlátszó kis harmatcseppeket, ha a nap
ráragyog,
az illatos nyári esőt, a folyót, amint visszatükrözi a naplementét,
a harmatos őszi hajnalt, a napkelte reménytelen sugarát,
a virágok kacagó dalát, a madarak hajnali énekét,
a kék fellegekben úszó napocskát, a vízen megtörő narancssárga
napfelkeltét,
az álmából ébredő világot, a kismadarak csicsérgését a hajnali
hűsítő szélben,
a hajnal édes illatát, a tarka, hulló faleveleket,
a kék ég tükrét, a lenyugvó nap aranysárga színét,
a lágy szellő leheletét, a víz langyos érintését,
a tigris tarka-barka farkát, a rózsaszín felhők vonulását,
a lila orchideák bódító illatát.

6. c osztály, Ada

„Légy jó mindhalálig!” (Móricz Zs.)

– És jó legyél! – mindig ezekkel a szavakkal köszön el édesanyám, amikor indulok valahova. Sokszor szokta mondani: „Mindig legyetek jók, bármi történjen is!”

Ez nagyon mélyen bevésődött a szívembe...

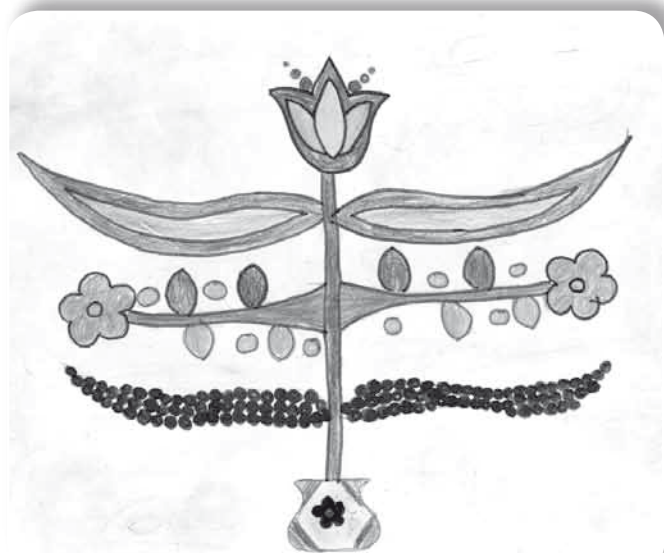
Manapság – szerintem – nehéz tökéletesen jónak lenni, de törekedni nem lehetetlen. Rövid életemben sok olyan emberrel találkoztam, akik igyekeznek megfelelni másoknak, főleg a körülöttük lévőeknek pozitív vagy negatív értelemben. Ez azt jelenti számomra, hogy vagy aszerint viselkednek, beszélnek, élnek, ahogyan szüleik, oktatóik és általában a felnőttek megkívánják tőlük, vagy – nagyjából mindenki – a társaság elvárásainak akar megfelelni, „jófej”-nek látszani a szemükben. Ez természetes dolog, el is fogadom, de én – ha nem is úgy látszik sokszor – inkább a lelkiismeretem szavát figyelem. Pont ez a kicsi, halk hang az, amelyik megmondja, hogy mi a jó, és mi a rossz. „Ezt most tedd meg, vagy: ezt véletlenül se próbáld meg!” – hallom mindegyik döntésem előtt... És biztos vagyok benne, hogy ez a halk hang minden emberben szól, ha halk is, de ott van. Csak az tudja ezt igazán meg is hallani, aki odafigyel rá. Az az ember pedig, aki túlkiabálja ezt a hangot, elfoglaltságaira, dolgaira hivatkozva, különféle kifogásokkal próbálja megnyugtanni, az magára vessen. Az életben ugyanis egyszer fejbe lesz kólintva, és akkor kezdhet gondolkodni, hogy miért is nem választotta a helyes utat mindjárt a legelején. Én is kaptam már kisebb-nagyobb pofonokat az élettől, és tudom, ha eltévelygek, fogok még kapni...

Mégis érzem, hogy legbelül minden ember hajlik a jóra, szépre, és szeretetre vágyik. Igaz, nem mindenkin látszik, de így van. Az embereknek általában elvárásaik vannak a körülöttük lévőekkel, a világgal szemben. „Miért legyek én jó, ha mások sem?” vagy: „Miért szeressem, hogyan bocsássak meg neki, lépjen ő előbb; Szeressenek engem, és majd én is viszonzom!”... Nem. Ez így nem elég. Előbb szeress mindenkit, és majd azután elvállik, hogy viszont szeretnek-e téged. Szeress, bocsáss meg sokmindent, és fogadd el az embereket olyannak, amilyenek önmagukban. Mindenkinek vannak hibái. De próbáljuk azt ne észrevenni, amiben az a valaki gyengébb, inkább azt nézzük, amiben jó. A kedvesség, megértés, szintén fontos értékek. Ha boldogok vagyunk, és a boldogság sugárzik egész lényünkéből, és másokra is átragad, az a legszebb, szerintem. Ez még egy komoly téma, a boldogság. Mitől legyünk boldogok? Két idézettel próbálok válaszolni, amiből látszik, hogy mi az én életideálom:

„Minden ember keresi, hol a boldogság... Sok mindent elérhetsz, mégis üres maradhat a szív. Kell, hogy az életedben ott legyen a hit, szeretet, remény. E három dolog közül legnagyobb a szeretet” „...A szeretet nem fogy el sohasem, a szeretet átvízsz az életben, mindent elhisz és remél, a szeretet mindennél többet ér...”

Azt hiszem, ennyi elég lesz, hogy megértessem, miért jó jónak lenni, és az én üzenetem a nagyvilágnak ez: „Légy jó mindhalálig!”

Sótanyi Noémi, 8. osztály
Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Virágmotívum. Brindza Ágnes topolyai tanuló rajza

A padlás rejtelméi

Körülbelül hétéves lehettem, mikor arról próbáltam meggyőzni anyukámat, hogy jöjjön fel velem a padlásra, és keressük meg a piros kisautómat. Nagy nehezen, de sikerült meggyőzni.

Amikor a létrához értünk, nem mertem felmenni, nehogy eldőljön és rám essen, pedig az olyan szilárdan állt, hogy nem lehetett megmozdítani. Mikor felértünk a padlásajtóhoz, nagyot szusszantam, mert sokat kellett mászni. Be is léptünk. Alig láttunk valamit. Anyukám adott egy zseblámpát, és ezzel megkönnyítette számomra a keresést. Felkapcsoltam, és csak azt láttam, hogy minden gerendán, amely a fejünk felett húzódik, egy-egy pókháló lóg, és csupa por minden. Először anyukám szólalt meg:

– Én elmegyek hátra keresni, te addig itt kutasd a dobozokban!

Ez így is történt. Az egyik doboz épp előttem állt, és ki is volt nyitva. Rávilágítottam, mert nem mertem belenyúlni, nehogy egér legyen benne és megharapjon. A doboz tele volt játékokkal, és rögtön kiabáltam is anyukámnak:

– Gyere ide, találtam valamit!

Oda is jött. Ő persze bátrabban nyúlt hozzá, és egy hirtelen mozdulattal kiborította. Kiszóródott vagy ötven játék: babák, labdák, állatok és három darab kisautó. Én persze mindjárt megőrültem, hogy ott van, de sajnos, egyik sem volt az. Az egyik zöld, a másik kék, a harmadik sárga, és mindegyiknek kitértem már legalább két kerekét. Anyukám megkérdezte:

– Ezek miért nem jók?

– Mert nem gurulnak. Ráadásul a piros a leggyorsabb közülük.

Gyorsan visszadobáltunk mindent, és tovább kerestük az autót. Anyukám belerúgott véletlenül az egyik dobozba, ami le volt ragasztva. Leszakította róla a ragasztószalagot, és mindjárt ki akartam nyitni, de rám szólt:

– Ne nyúlj hozzá!

– Miért?

– Mert előbb el kell számolni háromig és együtt kinyitni, akkor biztos benne lesz. Ezt csak azért mondta, mert már beleunt a keresésbe, és be akarta fejezni. Elszámoltunk háromig és kinyitottuk. A dobozban csak újságok heverték. Erre annyira elszomorodtam, hogy majdnem elkezdtem sírni. Anyukám így próbált vigasztalni:

– Ne szomorkodj, majd holnap megkeressük!

Felállt, és beleütötte a fejét a gerendába, ahonnan lepottyant a piros kisautó. Jót kacagtunk, majd lementünk a létrán, egyenest a szobába. Nagyon örültem, és egész nap azzal a kisautóval játszottam.

Ez egy jó kis élmény volt számomra. Még jót is mulattunk. Most már bátran felmegyek egyedül is a padlásra, ha szükségem lesz onnan valamire.

Vörös Norbert, 7. osztály
Ivan Goran Kovačić iskola

A fáraók földjén

Szerintem nincs a világon olyan ember, akit hidegen hagy Egyiptom több ezer éves múltja.

Engem mindig nagyon érdekelt, hogyan lehetett negyvenöt évszázaddal ezelőtt kerekék és vasvédők nélkül felépíteni a nagy piramisokat. Amint ezen töprengtem, a fáraók földjén találtam magam. Egy nagy piramis állt előttem, aminek nem láttam a végét. Beléptem a piramisba, s elvarázsolt az egyiptomi művészet csodálatos ábrázolása. Arra gondoltam, milyen nagy élmény lenne beszélni egy fáraóval. Kifelé menet találkoztam egyfel. Azt a perct nem lehet elmesélni. Rögtön faggatni kezdtem az életéről, a múltjáról, a szokásairól. Bezzeg ő is elhalmozott kérdésekkel, hogy honnan jöttem, mit keresek a földjükhöz. Nehezen értettük meg egymást, mivelhogy latinul beszéltek. Nekünk történelemórán a tanár úr mondott néhány szót latinul (a tabulát, ami táblát jelent és még sok mást), így valamennyire kikövetkeztethettem, mit mond. Mesélt a Nílus folyóról, és rögtön kíváncsivá tett. Meg akartam nézni, de mivel nem tudtam, merre van, a segítségemre volt. Elmesélte, hogy az ókori Egyiptom gazdasági életének forrása a Nílus folyó volt. Elmondta, hogy az ősi egyiptomi hitvilág szerint a birodalom első uralkodója Ré volt. A fáraók pedig az ő egyenes ági leszármazottai. A birodalom történetében ritkán fordult elő, hogy nő foglalta el az uralkodó trónját. A leghíresebb egyiptomi királynő egyike Hatszepszut volt, aki két évtizeden át uralkodott. A fáraó azt is büszkén bevallotta, hogy két korona díszíti a fejüket, álszakállt is készítettek emberi hajból. Azt a kérdést tettem fel neki, ami már kiskorom óta nagyon érdekel: Miért csavarták vászonba a múmiákat?

A válasz ez volt:

– Azért, hogy megőrizzék épségüket. A testből eltávolították a belső szerveket, helyükre vásznat tömtek, negyven napon át nátronsóban tartották, mikor kiszáradt, bebalzsamozták és bepólyázták.

Utána a piramisokról faggattam. Azt mondta:

– A piramisok a holt fáraók és más befolyásos személyek hatalmas sírboltjai voltak.

Faggattam volna tovább, de a húgom megzavart.

Mintha egy csodás álom lett volna, hogy a fáraók földjén jártam, mégis sok új, hasznos, sőt igaz dolgot tudtam meg a fáraókról és Egyiptomról.

Csúzdi Noémi, 6. osztály
Samu Mihály iskola, Óbecse

Padtársam

*Padtársam neve Klaudia,
Neki világosbarna a haja.
Szeme színe kék,
Mondják is, hogy ez így szép.*

*Kedvenc tantárgya a matek,
Hogy miért, azt nem is sejtitek!
Szabad idejében szívesen olvas,
Ő igazán szorgalmas.*

*Ennyi volt a mondókám,
Tovább nem is folytatnám!*

Pletikoszity Árpád, 6. osztály
Kis Ferenc iskola, Orom

Az én padtársam

*Az én padtársam neve Csilla,
Mikor mosolyog, a szeme villan.
Szorgalmasan tanul,
Jó jegyet kap jutalmul.
Mikor verset mond, mindenki figyel,
Még a légy sem nesze!*

Pakai Olivér, 6. osztály
Kis Ferenc iskola, Orom

Padtársam

*Árpi viccelődős gyerek,
Nélküle az osztály nem lenne kerek.
Jó barátom ő nekem,
Megkedvelteti a poénjait velem.
A beszélgetések mennek neki,
De azért néha túlzásba viszi!*

*Elég telt a kerülete,
Engem mégis piszkál velem.
A hip hop elég jól megy neki,
De a zenét is kedveli.*

*Matekból ő a zseni,
A versenyeket sorra nyeri.
Sok barátja van neki,
Általában mindenki kedveli.*

Gulyás Klaudia, 6. osztály
Kis Ferenc iskola, Orom

Padtársam

*Edina nem egy csendes lány,
A fiúk haját húzza ám!
Szépen tud mesélni,
verset is szépen tud szavalni.*

Bilicki Dániel, 6. osztály
Kis Ferenc iskola, Orom

Padtársam

*Az én padtársam neve Danika,
Néha egy kicsikét butácska.
Olyan vékony, mint a nádszál,
Az agya is néha el-el száll.*

*A tanulást nagyon komolyan veszi,
Nem úgy, mint a kerékpárját,
Azt a sárba teszi!*

Rúza Edina, 6. osztály
Kis Ferenc iskola, Orom

Padtársam

*Az én padtársam Olivér,
magyarórán vígan éledgel.
Sokat énekel az órán,
emiatt gyakran pórul jár!*

*Nem ő az osztály strébere,
hisz ez neki nem igénye.
Ő az én padtársam,
ennyi volt a bemutatása.*

Uri Csilla, 6. osztály
Kis Ferenc iskola, Orom

RÜGYFAKADÁS

Dal a szülőfalumról

*E föld az én kis hazám,
amely egy kis falu,
ahol a hinták lazán
lendülnek, ahol fehér falú*

*a templom, a tornyából kilátni
a fürdőig is, a parkban
a gyerekek vidáman
csúszdázna Szilágyin.*

*Én még iskolába járok,
de nagy jövőt látok
magam előtt, Szilágyin.*

*Nem szeretném őt itt hagyni,
itt szeretnék maradni,
itt, a kedves Szilágyin.*

**Asztalos Petra, 7. osztály
Kis Ferenc iskola, Szilágyi**

Őszi hangulatban

Egyik reggel kinéztem az ablakon, és láttam, hogy tarka ruhában tündököl a falu. Ősz van – gondoltam magamban, és lassan elindultam az iskolába.

Vékony pulóvert vettem fel, ám amikor kiléptem az ajtón, a hideg szélből libabőrös lettem, és beszaladtam a kabátomért. Ahogy mentem, az utcákon süvített a szél, ropogtak a falevelek a talpam alatt, hallani lehetett a levelek csapongását. Ezeket a zajokat hallgatva úgy éreztem, mintha dalolt volna nekem a természet. Velem együtt reszkettek a falevelek, arra várva, hogy lehulljanak a földre.

Hazafelé menet színes leveleket sodort körülöttem a szél. A házak előtt kopár fákat láttam. Egyszer csak eleredt az eső. Később zuhogni kezdett, és süvített a szél, ettől a levelek is szárnyat kaptak. Repültek körülöttem. Aztán ki-sütött a nap, a levelek megszáradtak, és újra az őszi színeiben tündökölt a falu. Ezen a napon úgy éreztem, mintha egy tájképbe csöppentem volna.

Mikor este ismét kinéztem az ablakon, újra ezt mondtam magamban: Ősz van. Aztán egy szép, őszi tájképre gondoltam és elaludtam.

**Dienes Blanka, 6. osztály
József Attila iskola, Bácskertes**

A Tisza

*Itt állok a Tiszánál,
a világ legszebb folyójánál.
A Folyónak olyan a csobogása,
mint a méhek dongása.*

*Csak néha süvít be a szél,
egy sirály suhant el épp.
Koppan most egy gesztenye,
s hullik a fának levele.*

*Túlana a Tiszán sárga fák állnak,
az erdőn túl a mező is sárga.
Kopárák a fák az erdőben is,
ezért látok át az erdőn én is.*

*A távolban kis falucska,
ide látszik a templom tornya.
A mélézásban minden gondom elfeledem,
ezt a Tisza szépségének köszönhetem.*

**Rúzsza Dorottya, 6. osztály
Thurzó Lajos iskola, Zenta**

Kedves Pajtások!

A költő (Szabó Lőrinc) szemével néztek körül a világban **az adai hatodikosok**, és ők is felfedezték a szépségeket (esetenként nemcsak szemet gyönyörködtető, hanem gyomrot simogató dolgokat is). Észrevételeiket gondolatsorba zárták, és ebből mindkét osztály szép verset kerekített.

Petőfi Sándor költeményének hatását érezzük a zentai versekben (a mai és a múlt heti számban). Az természetes, hogy belőlük **a zentai Tisza-part képe** bontakozik ki, s az is igaz, hogy **a Thurzó Lajos iskola hatodikosainak** tehetségét dicsérik.

S hogy a hatodikosok a közelmúltban a költészettel barátkoztak, azt az **oromiak** is bizonyítják. Őket Fehér Ferenc ébresztette rá, hogy padtársuk is besétálhat a költeménybe, s ezt tényleg ilyen játékosan fogták fel a kissé csipkelődő, gunyoros hangú, karikatúra alá kívánczó versikéikben. Bár nem hatodikos, szép verse ürügyén itt van a helye **a szilágyi Asztalos Petrának** is, aki szülőfaluja iránti szeretetét szonettformába öltöztette.

A szabadkai (Ivan Goran Kovačić iskola) hetedikesek és nyolcadikosok egy-egy prózai műből vett motívum köré szőnek új történetet (keresés: A padlás rejtelmek), s arra is példa, hogy egy gondolat („Légy jó mindhalálig”) készíti őket komoly, elmélkedő fogalmazás megírására.

Minden írásotokból a bontakozó tehetség és színes, sokoldalú egyéniségetek sugárzik, ezért szép feladat a Rügyfakadás szerkesztőjének lenni, és ezért köszönöm az e heti küldeményeket is a következőknek:

Ada: Gajdos Dóra, Gajdos Rita (2 írás), Hodik Rita, Tóth Kalo-csary Réka, Tóth Kata, Urbán Aliz (2 írás), 6. d és 6. c osztály;

Bácskertes: Dienes Blanka, Guzsvány Nikoletta és Szitás Anita;

Orom: Bicskei Dániel, Bilicki Dániel, Gulyás Klaudia, Gulyás Xénia, Pakai Olivér, Pletikoszty Árpád, Rúzsza Edina és Uri Csilla;

Péterréve: Horváth Ákos és Topolcsányi János;

Oroszlámos: Cukor Tamás és Kovács Ákos;

Szilágyi: Asztalos Petra és Tompa Melitta;

Szabadka, Ivan Goran Kovačić iskola: Banjac Brigitta, Fekacs Ádám, Huszák Andrea, Lajkó Renáta, Pálfi Dávid, Raffai Andrea, Sótanyi Noémi, Varga Dalma, Vörös Norbert és Weiss Ingrid; **Majsai Úti iskola:** Bodócsi Beáta–Lőrinc Klaudia–Siflis Anna–Szabó Beáta.

A fenti megállapítások okán türelmetlenül várom írásaitokat:

Tomán Mária

Papagájok. Kovács Kornélia szabadkai tanuló rajza

Kung Fu Panda

**Mélység, akció, szellemesség,
látvány – A DreamWorks stúdió
legújabb attrakciója...**

Ha egy animációs filmnek megvan a mélysége, ha bőven adagolják benne az akciót, s ha még szellemességei s futja az alkotók tehetségéből/erejéből, akkor megszülethet a DreamWorks stúdióban egy olyan kiváló mű, mint a Kung Fu Panda. Hozzá még örökérvényű üzeneteket is érvényesítenek – a látvány pedig egyenesen gyönyörű. Még a Variety szigorú műbírálója is azt mondta, hogy elakadt a lélegzete, amíg ezt az animációt nézte a moziban.

Lássuk a mesét!

Po – ne szépítsük, ne kozmetikázzuk a dolgokat – egyszerűen kövér, a pocakját nem lehet eltüntetni. Viszont a lelke hatalmas. Ám van öklmének még egy hibája: szeret enni, illetve nagyon szeret enni, mindent felzabál, amit az asztalra raknak. Ő egy amolyan evőgép. Nos, ennek az evőgépnek van egy álma. Nem herceg szeretne lenni, nem is hófehér lovon vágatató királyfi Lancelot mellett, hanem a harcművészet mestere. Nem is akármilyen akcióhős, hanem mester, a legnagyobb, a legügyesebb, a legyőzhetetlen. Gyermeki rajongással bálványozza a kung fu bajnokait, de hát nem lakik egy fényes palotában: az édesapja tésztakifőzdéjében dolgozik éjjel-nappal.

Békevölgy lakossága nem is tud róla, ám a sors úgy hozza, hogy éppen ő az, aki megvédelmezi Sárkányharcosként a várost. Ezt megjósolják neki. Így Po álma megvalósulni látszik. Együtt gyakorolhat a bálványozott harcosokkal, összejön az ördögös Örvongó Ötössel: Tigrissel, Daruval, Sáskával, Viperával és Majommal. Shifu – aki szintén panda – tanítja őket. Igen ám, de ez a Shifu nem tartja alkalmasnak a harcokra szegény Po barátunkat, és mindent megtesz annak érdekében, hogy barátunkat eltávolítsa a csapatból. De Po megállítja a börtönből szabaduló mániákus és gögös szuperharcost, Tai Lungot. Nos, a mester ezután elgondolkozik: mihez is kezdjen ezzel a szerencsétlen Póval?

Ez egy eléggé régmódi kung fu film, egy síma harcművészeti mozi: tisztelgés egy műfaj előtt. Az sem véletlen, hogy az öt mindenre képes harcos alakja megegyezik a kung fu öt stílusával. Po – ezt ugye mindenki tudja – egy medve, aki azt hiszi, hogy ő is vé-

gigjárhatja maciként a sárkányok útját. Látunk amolyan „végső leszámolást”, mint régen a vadnyugati történetekben. Bevillan a mesebe sok minden még a Rockyból is, Van Damme Véres sportjából, Tarantino Kill Billjéből stb. Sok-sok akció, kevesebb humor...

Miért szeretjük ezt a mesét? Mert az ember szeret szurkolni annak, akinek senki sem ad esélyt a győzelemhez, mert a néző szereti, ha a rosszfúkat gatyába rázzák, s ezt éppen azok teszik, akik kezdetben még a bilin ülnek és az ujjukat szopogatják. De aztán egyszerre – bumml!, miénk a babérkoszorú! Azt is szeretjük, ha egy film nem veszi magát túlságosan komolyan, mást nem akar – csak szórakoztatni, ám azt minőségesen teszi, mint a Kung Fu Panda esetében.

A filmet, amelyet kötelező megnézni, akár a moziban, akár otthon, DVD-n, John Stevenson és Mark Osborne rendezte. Szövegkönyv: Ethan Reiff, Cyrus Vorin. A pandához az eredeti hangot Jack Black adja, a pufók, de mindig kedélyes amerikai színész, aki 1969-ben született Kaliforniában. Kezdetben a televízió foglalkoztatta, majd a Rocksuli címmel vígjátékkal berobbant Hollywoodba. Szóval egy panda leszámol a gonosz hóleopárral és Sárkányharcossá válik. Éljen sokáig, és várjuk a folytatást! Mert lesz, üzenik a DreamWorsk Stúdióból.

B. Z.

Megvan a 10 legnépszerűbb webrádió

Lezárult a zene.hu legnépszerűbb webrádiós versenye, amelynek során az olvasók SMS-ben dönthették el, melyik adónak szavaznak akkora bizalmat, hogy felüljenek a trónra. Lássuk a végeredményt!

A verseny toronymagasan a Szent Korona Rádió nyerte, amelyet 13 ismeretlen alapított. Pontosabban: egymást csak az internetről ismerték a fiatalok, de ez elég volt ahhoz, hogy egy ütőképes rádiót hozzanak össze. Jelmondatuknak pedig nem mást választottak, mint: „A tiszta magyar hang”, ugyanis az adó csak magyar zenét sugároz a nap 24 órájában.

A zenei világuk gerincét rockot játszó zenekarok adják. Nehéz meghatározni a skálát, a leg egyszerűbben úgy lehetne kifejezni, hogy a hagyományos értékeket minőségien játszó bandák, előadók dalai hallhatóak. A repertoár a Kívánság-műsor oldalán tekinthető meg, ahol jelenleg közel 5000 dal közül lehet választani. Középpontban áll még a népzene, a népzenei alapokon nyugvó mai zene.

A zenei blokkokat önálló műsorokkal tűzdelik. Ilyenek például a Hegylakók (beszélgetős), Lánc, lánc, eszterlánc (néprajzi), Hungaricum (ismeretterjesztő), Erdőzúgás (vadászati), Radics Béla Emlékóra (öreg rockereknek), Vallásóra (ökumenikus), vagy éppen a legkedveltebb, a Kívánság-műsor. Ez utóbbi mindennap 19.00 és 21.00 óra között hallható. Jelenleg 15 saját műsorral rendelkezik az adó, de a megalakulásuk óta több műsor született, hosszabb vagy rövidebb időre. Minden műsorok korábbi adása letölthető és meghallgatható a honlapon.

További helyezések:

2. Megadance
3. PrivateBeat
4. Laza
5. Starmusic
6. MagyaROCK
7. Háló
8. PowerFM
9. Tranceteam
10. All-Star Oldies

Itt hallgatható, de már nem támogatja az Internet Explorer 6-ot!

<http://szenkoronaradio.com/>

Az idén a rendkívül sikeres brit rockegyüttes, a Coldplay a World Music Awards két díjával gyarapította trófea gyűjteményét. Kétszeres díjazott rajta kívül Leona Lewis és Kid Rock, életműdíjas a Beatles.

A Monacóban megtartott díjkiosztón a Coldplay nyáron megjelent lemeze, a Viva La Vida a világ legkelendőbb albumaként kapta a díjat. A korong az év folyamán listát vezetett többek között Angliában, az Egyesült Államokban, Franciaországban, Japánban és Németországban. A zenekar, amely nem volt jelen a díjkiosztón, elnyerte az év legjobb rockteljesítménye elismerését is.

Az év legjobb énekesnője a popkategoróriában Leona Lewis, aki Madonnát és Mariah Careyt utasította maga mögé. A férfiak között ugyanezt a címet az amerikai Kid Rocknak ítélték oda, akit az év legjobb pop-rock teljesítményéért is kitüntettek. A nők között az év legjobb pop-rock alakításáért Amy Winehouse kapott díjat, aki nemcsak teljesítményével, hanem zűrös magánéletével is a világ figyelmének középpontjába került.

A rhythm and blues kategória legjobb énekesa Alicia Keys, a hip hop és rap legjobb előadója Lil Wayne. A legsikeresebb internetes sztár pedig a szenegáli Akon lett. A rendkívül népszerű angol Leona Lewist az év felfedezettjeként is díjazták.

A Beatles együttes nevében Ringo Starr vehette át a World Music Awards gyémántdíját, amelyet azoknak az énekeseknek és együtteseknek adományoznak, akiknek lemezeiből több mint százmillió példány fogyott szerte a világon.

A WMA illetékesei szerint a Fab Four eladott lemezeinek száma meghaladja az egymilliárdot. Életműdíjat kapott L. A. Reid lemezkiadó is, a zene fejlődését szolgáló kimagasló érdemeiért. A World Music Awardson nem a világzenei műfaj legjobbjait, hanem a legtöbb lemezt eladó művészeket jutalmazták a nemzetközi eladási statisztikák alapján.

Premierre készül Josh és Jutta

Az idén a tél sem marad aktualitás nélkül, a nyári daluk az Egy álomsziget után, itt a havas évszakot idéző Bábu vagy című szerzemény. Barbie-dobozba zárva... A dalból kimasolt kislemez októberben jelent meg, és nagy sikerrel pörög a rádiókban. A dalhoz klipet is forgatott a csapat, ami november 12-én került bemutatásra a Viva Interaktív című műsorában. A kisfilm a megszokott Josh és Jutta színvilágot és hangulatot idézi, további érdekesség, hogy az énekrészek egy ember nagyságú Barbie-dobozban kerültek felvételre, amelyeket külön megrendelésre, méretre gyártottak a szereplőknek.

Csak szabályosan!

Szvorény Viktor olvasónk kérésére: Fernando Alonso versenyautós poszter

Motor

A Formula-1-ben kizárólag nyolchenyeres, hengerként maximum ötszelepes motorokat engedélyeznek 2006 óta. A maximális lökettérfogat 2400 cm³, és a maximális motorfordulatszám 19 000 percnként. A minimális tömeget 95 kg-ban írták elő. Turbófeltöltéses motorok használata tilos. A motorokat csak minden második versenyhétvégét követően lehet kicserélni. Nem ütemezett csere esetén a versenyzőt motorcseréként tíz rajthellyel hátrább sorolják. Kivétel: a motor verseny közbeni károsodása esetén büntetés nélkül kicserélhetik a versenyt követően. A motorok bármilyen fejlesztését befagyasztották 2010-ig.

Tömeg

A Formula-1-es versenyautó tömege a teljes versenyfelszerelésben lévő versenyzővel együtt, olaj és fékfolyadék nélkül, mindig legalább 605 kg kell, hogy legyen a pályán, és legalább 600 kg a verseny után.

Méreték

A kocsiszekrény falának legalább 3,5 mm vastagnak kell lennie, 2,5 mm-t fenntartva a kevlárburkolat számára. Míg a Formula-1-es versenyautó hosszúságát a tervezőkre bízzák, addig a szélességét 1,8 m-ben korlátozzák. Az elülső szárny maximális szélessége nem haladhatja meg az 1,40 métert. Az elülső szárnynak elég stabilnak kell lennie, hogy ne hajoljon meg a légáram alatt. A hátsó szárny szélessége nem haladhatja meg az 1 m-t, és nem állhat kettőnél több szárnyelemből. A versenyautó legalsó ponttól mért magasságát 95 cm-ben korlá-

tozzák.

Meghajtás

Csupán két meghajtott kerék alkalmazása engedélyezett. Automata és fokozatmentes sebességváltók használata tilos; 4-7 sebességfokozat engedélyezett, a hátrameneti fokozat kötelező.

Fékek

A szabályok egyetlen pedállal működtethető, két különálló, független fékkört írnak elő. Az egyik körnek az elülső tengely, a másiknak a hátsó tengely fékjeit kell működtetnie.

A fékbetéteket alumíniumból kell készíteni. Mindegyik keréknek egynél több fékbetéttel, hat fékdugattyúval és két fékpofával kell rendelkezni. A féktárcsáknak maximum 28 mm vastagnak kell lenni, a maximális átmérőt 278 mm-ben korlátozzák. Blokkolásgátló rendszerek használata tilos, éppen úgy, mint a folyadékkal működő hűtőrendszereké. Az erőelosztás nem változhat a fékezés során. A felfüggesztés geometriája nem változhat a verseny során. Kizárólag rugós felfüggesztéseket engedélyeznek.

Pilótafülke

A pilótafülke nyílása rendszeresen nagyobb lett az évek során. Jelenleg a hosszúságát 850 mm-ben határozzák meg. A pilótafülke nyílása fokozatosan 12 fokkal szűkülhet mindkét oldalon. A pilótafülke oldalfalainak utolsó 375 mm-ét meg kell emelni a hátsó részhez képest, legalább 16 fokos dőlésszöggel. A pilótafülke szélét legalább 100 mm vastagságú, energiaelnyelő anyaggal kell bevonni.

A Formula-1-es autókat igen szigorú szabályok szerint építik és üzemeltetik. Az Allianz ezekből mutat be néhányat.

Kerekek/gumiabroncsok

A hátsó kereknek 365–380 mm közötti szélességűnek kell lenniük, az elülső kerek szélessége 305–355 mm között kell, hogy legyen. A maximális kerékátmérő 660 mm száraz, illetve 670 mm nedves időjárási körülményekhez tervezett gumiabroncsok esetén. Mind az elülső, mind a hátsó gumiabroncsok mindegyikének négy hosszanti irányú barázdával kell rendelkezni. Ezeknek a barázdáknak legalább 14 mm szélesnek és 2,5 mm mélynek kell lenniük. A barázdák közötti távolság legalább 50 mm kell, hogy legyen. A kerekek érintkező felületének szélessége nem haladhatja meg a 270 mm-t. Mindegyik keréktartót két szíjjal kell rögzíteni annak biztosítása érdekében, hogy a kerekek ne repüljenek el baleset esetén. A rögzítésnek szíjanként 10 tonás erőt is ki kell bírnia, azaz kerekenként 20 tonnát.

Vezetőülés

A teljes ülés egyetlen egységet képez, és testre szabják az adott versenyzőhöz. A versenyzők az ún. mentőüléssel együtt távolíthatók el a versenyautóból. A versenyzőknek ügyességre van szükségük a pilótafülkébe történő beszálláshoz, illetve az onnan történő kiszálláshoz: a versenyautót 5 másodpercen belül el kell tudni hagyni, és a kormánykereket a kormányműoszlopra további 5 másodpercen belül a versenyzőknek vissza kell tudniuk helyezni.

Alváz

A szívóhatás – és ebből következően a vonatkozó sebesség – csökkentése érdekében például fából vagy műanyagból készült lapot kell erősíteni az alvázra. Ez az ún. „palló”, mely védőfunkciót is betölt, az elülső tengely közepe mögött 33 cm-rel kezdődik és a hátsó tengely közepéig nyúlik. 30 cm szélesnek és 10 mm vastagnak kell lennie. A maximális tűréshatár 1 mm.

Biztonsági berendezés

Mindegyik járművet fel kell szerelni tűzoltó készülékkel. A pilótafülkében el kell helyezni egy főkapcsolót is, mely lehetővé teszi a versenyző számára, hogy hatástalanítsa az elektronikát, az üzemanyag-szivattyút és a hátsó lámpát. Továbbá mindegyik versenyautót fel kell szerelni biztonsági övvel, két visszapiillantó tükörrel és hátsó lámpával. A pilótafülkén belül a FIA szabályai különböző párnázási módokat írnak elő a versenyző fejének védelme érdekében.

Boško Krstić

Vízöntő

(Részlet)

Jannak, amíg a kocsmában hozzájuthatott, nem kellett ivóvízért sorba állnia. De amint fölmondott, pontosabban, miután szó nélkül távozott, ezzel a nagy problémával is szembesülnie kellett. Éjszakánként összegyűlt ugyan valamennyi víz a berozsdásodott vízvezetékben, de ez csak mosásra, esetleg fürdésre volt alkalmas, legtöbbször vörösen és piszkosan kavargott, erősen klórozták, hogy valamelyest csökkenjen a fertőzőveszély. Egy-két alkalommal Jan is megkísérelt kannával a kézben sorba állni, és hozzájutni a kincset érő vízhez, de gyorsan feladta, még a kúttól távol, irtózva és undorodva fordult ki a sorból. Nem tudta elviselni a szüntelen lökdösődést, a mosdatlan emberek rossz szagát, a bugyuta megjegyzéseket, a képtelen történeteket meg a trágár vicceket. Persze másoknak sem volt könnyebb, a többség azonban néhány nap elteltével megszokta, és sztoikus nyugalommal tűrte a megaláztatást, a kellemetlenséget. A sors egyenlőkké tette az embereket, egymáshoz hasonlókká; a gyöngéket megerősítette, az érzékenyeket gorombákká tette, hogy képesek legyenek kitartani és fennmaradni ebben a gonosz világban. Az ellenállást tanúsítóknak esélyük sem volt, magukat taszították a gyöngéket elnyelő örvény torkába.

Kezdetben még legalább morgolódtak az emberek, meggondolatlanul egyfajta vásári látványosságnak tekintették a sorbaállást, átmeneti kellemetlenségnek, de ahogy múlt az idő, és a sor egyre hosszabb lett, az emberek egyre jobban elkomorultak, rádöbentek lassan arra, hogy nem a vízhiány a legnagyobb csapás, hogy van annál sokkal rettenetesebb is, amit az általános szomjúság hozott magával: minden megváltozott, rejtett erők és szenvedélyek korbácsolódtak föl, olyan forgatókönyvek valósultak meg, amelyek szerzőjét senki sem ismerte, s amelyekkel kapcsolatban az volt világos, hogy az élet maradéktalanul valóra váltja őket. Így aztán, bár senki sem tudta, mi értelme az egésznek, részt

vett mégis benne, és aha nem is tudta miért, végrehajtotta íratlan és kimondatlan feladatát.

Jan Romant csak saját baja, saját gondolatai foglalkoztatták, ezért amikor legközelebb a sorba beállt, megkísérelte magába fojtani érzelmeit, és megpróbált nem gondolni semmire, hogy legyőzze magában az undort és a szégyent, és hogy azonosság, érzelem nélküli testként, a sokaság részeként, minden különösebb erőfeszítés nélkül, közösséget vállalva az abban a pillanatban hozzá hasonlókkal, mégis hozzájusson a neki járó vízfejadagjához. A sor lassan haladt előre, és a benne meg körülötte uralgó nyüzsgés lassan közömbös, tompa morajjá változott. Jan bízott benne, hogy ezúttal sikerülni fog.

A sor mellett egy öregember járt-kelt, senki sem szólt rá, az emberek inkább örültek neki, és vidáman vitatkoztak vele, mintha ő is része lett volna a műsornak, ami arra volt hivatott, hogy megrovidítse a várakozást, és hogy még jobban eltompítsa az embereket. Az öreg teátrálisan beszélt, mint egy klasszikus hős, látszólag ingerelve a tömeget:

Kedves Olvasó Tanulók!

Képzeljétek el, hogy egy városból, mondjuk, Szabadkáról, eltűnik a víz, kiapad összes forrása és természetes utánpótlása! Iszonyú szomjúság veszi kezdetét. Ezt történik **Boško Krstić** (1947) szabadkai író **Vízöntő** című, magyarul Varga Piroska fordításában 2001-ben, a Forum Könyvkiadónál megjelent regényében. De nemcsak ennyi történik. Eltűnik az azürkéek szín, a művészet éltetője, s egyre rosszabbakká, egymás létét veszélyeztető csöcselékké válnak az emberek, embertömegek. Persze mindez fikció: a fantasztikum máza vonja be a szöveget. Viszont parabolisztikussága mögött nagyon is felismerhető térségi társadalomtörténeti események húzódnak.

Milyen tengermitosz kerül felszínre e történetben? Környezetéből ismerse-e folyó-legendákat, kiapadt kutakról, forrásokról szóló misztikus meséket?

Buda Ferenc (1936) közölt versét nem kevesebb fantasztikum szervezi. Mesejátékából származó betétvers. A mesejáték pedig arról szól, hogy egy művészi hajlamú, de az anyagi természetű ügyeket kevésbé jól intéző király országában átveszik a hatalmat a matematikusok. Mit gondoltok, mi történt a számok uralta világgal? Ez a vers egyik legfontosabb jelentéstartalma. Értelmezzétek!

Kellemes olvasást, jó munkát!

Bence Erika

– Tudjátok-e, emberek, ti, akik a vizet várjátok, hogy valamikor tengerfenék volt ez, amin álltok?! A vízben vártok a vízre, várjátok az egy liter vizet a tengernyi nedűben.

Az emberek kinevették, majd pedig vitába szálltak vele, és számtalan érvet soroltak fel, bizonygatva, hogy téved:

– Ha itt tenger lett volna, megmaradt volna legalább egy mocsár a helyén. Az nem lehet, hogy egy csöpp víz se legyen ott, ahol valamikor annyi volt, hogy belefutottak.

– A tengerek néha eltűnnek – kezdte kényelmesen magyarázatát az öreg. – Nem tudni, miért: elfolynak, és iszonyú szárazságot hagynak maguk után, a víz pedig felbukkan valahol másutt, és városokat temet maga alá. De senki se tudja előre, mikor tűnik el, mikor önt ki valakit, és hogy esetleg mikor tér vissza ismét.

– De itt, a homokban, nincs egyetlen kagyló vagy halcsontváz, nincsenek vízi növények, lenyomatát őrző kövek sem!

– Lehet, hogy ez másmilyen tenger volt: holt tenger! Tele kénnel, mérgekkel. Másféle tenger, amelyben másféle halak és növények éltek, talán a partján élő emberek sem ilyenek voltak, mint mi.

– A régi térképeken csak maradt volna valami nyoma.

– És ha valaki el akarta titkolni, hogy egyáltalán létezett az a tenger?

– Ezek csak a te képzelgéseite, öreg, csak te állítod, hogy létezett ez a tenger.

– Nem az a lényeg, hogy valóban létezett-e, vagy sem; az a fontos, hogy én azt

gondolom, hogy létezett. Nem az a fontos, hogy a valóságban mi történt, hanem az, hogy miben hiszünk. Íme: alattunk víz van, folyók hömpölyögnek, hullámszik a tenger. Így van! Ez az igazság! De mit ér, ha ti nem hisztek benne, és ezért itt töltitek az életeteket egy liter vízért sorban állva. Semmit sem ér az az igazság, amiben nem hiszünk.

A legélénkebb vita hevében két férfi lépett az öreghez, azt állították, hogy a vízügyi hivatalból jöttek, érthetően és hangosan közölték vele, hogy éppen az ő tanácsára van szükségük, majd kétoldalról karon fogták és elvezették. Az öregot nem látták többé, és az emberek sem beszéltek ezután arról, hogy folyó meg tenger van alattuk.

Amikor a meggyötört, az öreg meséjétől teljesen összezavart, ismét víz nélkül maradt Jan megérkezett Andrijához, és elmesélte, hogy mi történt a sorban, barátja búcsúzóul egy palack ivóvizet nyomott a kezébe. Jannak addig eszébe sem jutott, honnan szerzi be Andrija a vizet, amikor

kis se megy az udvarból, és túl gyöngö a sorbaálláshoz. De nála még a galambok itatói is mindig színültig voltak vízzel. Amikor barátja másnap újabb üveg vizet adott neki, és Jan megkérdezte, honnan van, Andrija válaszul valami közhelyet mondott, mintha mellékes, lényegtelen dologról lenne szó. Jan többé nem fag-gatta, de érezte, hogy létezik valami titokzatos háló, amibe emberek és sorsok szálai szövődtek, múlt és jövő, s ami lassan befogja az ő életét is, hatalmába keríti, és irányítja az eseményeket, amelynek ő is cselekvő részesévé válik.

Buda Ferenc

A számtartók kórusa

– Egy mesejátékból –

számok számok a számok
számok a sziveken a szavakon
sorakozik sok ezer a szalagon
összeadás összeadás
marad az egyed
meg a kettő
számokkal telisteli a fiók
ezt hömpölygetik a folyók
meg a tengerek is
számok a madarak a fák
meg az emberek is
számok a balgák meg az okosak
számok a százévesek meg az egynaposak
kendősök kalaposak meg a szalagosak
potyognak az ötösök a hetesek a hatosok
összeadás kivonás
összeadás kivonás
nulla magában
marad az egy
csak erről szóljon a híradás
a tegnapi meg a
holnapi meg
a mai kiadás

kivonás összeadás kivonás
marad a nulla
meg az egy
számok a papíron az agyban a gépben
számkígyó kanyarog az éjben
számoszlop toronyteteje az égben
szám-hatalom
szám-hatalom
számbeli számszaki egyeduralom
számokkal zaklat szorongat a hivatal
számokkal izzad az öreg meg a fiatal
szorzom a tízet a tízzel
meg az egyet az eggyel
kijár nekem érte a rang meg a rendjel
meg a jutalom
csudafontos a hivatalom
összeadás kivonás
kivonás összeadás
marad az egy meg a
nulla magában nulla
magában nulla

Vidd magaddal a számítógéped a zsebedben!

Nem probléma, ha nem tudod mindenhol magaddal vinni a számítógéped vagy laptopod. Minden, amire szükséged lehet, elfér a zsebedben, akár egy pendrive-on is. Legyen nálad kéznél mostantól médialejátszó, vírusirtó vagy bármilyen irodai alkalmazás!

Szinte nem is létezik ma már olyan program, amelynek ne lenne elérhető a hordozható változata. Ezeket a programokat pendrive-unkra egyszerűen fémásolva, installáció nélkül használhatjuk, így nincs is másra szükségünk, csak egy számítógépre és egy USB-csatlakozóra.

Thunderbird Portable

A Thunderbird Portable egy kis kliens, nagy levelező kliensek alapján készült, és alkalmas mobilhasználatra is. Több szempontból is jobb, mint az Outlook Express, hiszen biztonságosabb, jobban felszerelt és rugalmasabb, rengeteg plug-in áll rendelkezésre hozzá, melyek közül csak egy az integrált RSS-olvasó.

Firefox Portable

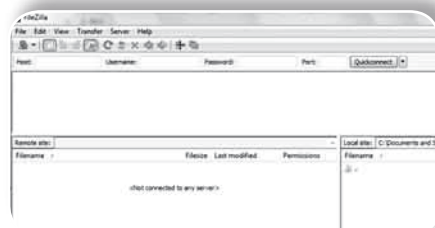
A Firefox Portable a Mozilla Firefox egy ingyenes verziója hordozható eszközök számára, mint például egy USB-pendrive. Nem kell telepíteni, és ez az egyszerű böngésző stabil és jobban felszerelt, mint az internet Explorer.

OpenOffice.org Portable

A Portable OpenOffice jellemzője a hordozhatóság: nem szükséges telepíteni. Tartalmazza a következő alkalmazásokat: szövegszerkesztő, táblázatkezelő, prezentációkészítő, rajzoló- és egyenletszerkesztő. Alkalmas az elterjedt irodai szoftverek által készített dokumentumok kezelésére.

FileZilla Portable

A Portable FileZilla egy FTP-kliens, mely közvetlenül futtatható USB-háttértárról (pl.: pendrive), telepítés nélkül, megtartva a személyes adatokat és szervercímeiket. A FileZilla képes folytatni a félbemaradt (megszakat vagy leállított) le- és feltöltéseket. Rendelkezik beépített tűzfallal és sok más hasznos tulajdonsággal.

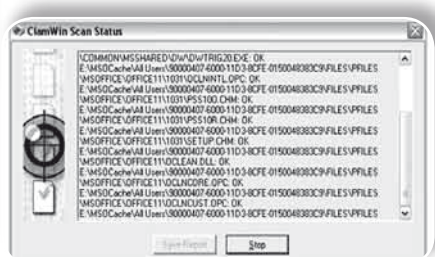
GIMP Portable

Az ingyenes GIMP képszerkesztő program hordozható változata.

A program számtalan adatformátum kezelésére alkalmas, plug-in és modul felépítése révén nemcsak rajzolásra alkalmas, de számtalan grafikai effektust is tartalmaz.

ClamWin Portable

A ClamWin Portable egy ingyenes antivírus csomag, mely elősegíti bármilyen mobileszközre feltöltött fájlok szkennelését (pl. pendrive).

VLC media player portable

Az ingyenes VLC media playert már USB-re is feltehető! Csatlakoztasd a számítógéphez, és már működik is. A lejátszó szinte minden videoformátumot kezel.

Skype Portable

Telepítést nem igénylő, hordozható változata az ingyenes internettelefonáló programnak. A P2P technológiát használó Skype alkalmas egyéni és konferenciahívások lebonyolítására video-, valamint szöveges üzenetek küldésére. Többesbiztonsági beállítással, valamint a csevegőszoftverekből ismert barátok listájával is rendelkezik.

Innen tölthetők le (egyik sem túl nagy):

- http://download.chip.eu/de/Portable-Firefox-3.0.2_247689.html
- http://download.chip.eu/hu/download_hu_691294.html
- http://download.chip.eu/hu/download_hu_161717.html
- http://download.chip.eu/hu/download_hu_136573.html
- http://download.chip.eu/hu/ClamWin-Portable-0.88.7_161617.html
- http://download.chip.eu/hu/Thunderbird-Portable-1.5.0.8_119876.html
- http://download.chip.eu/hu/Portable-FileZilla-3.0.7.1_161597.html
- http://download.chip.eu/hu/VLC-media-player-Portable-0.8.6e_154237.html

A Vatnajökull gleccser avagy jégfolyam

A jég és tűz országában

Aki elmegy Izlandra – különösen ha a fotográfia szerelmese –, nem térhet onnan vissza ugyanolyanként, mint amilyen elmenetelkor volt. Földünk (geológiai értelmében vett) legfiatalabb területe meglátogatásának ötlete néhány évvel ezelőtt merült föl bennem, amikor véletlenek sorozatának köszönhetően megismerkedtem Nenaddal, egy földinikkel, aki Reykjavíkban él, és aki később komoly támaszom volt kalandozásom során.

Izlandon tizenegy napot töltöttem 2008 augusztusában. Már az első napi csodálatos élmény nagyszerű bevezetője volt a későbbieknek: végiglátogattuk az ún. Arany gyűrűt, három olyan természeti szépséget, amely a főváros közvetlen közelében látható.

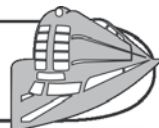
1. Az első egy geotermális terület, ennek fő látványossága a Strokkur. Maga a GEJZIR szó éppen itt keletkezett, ám a névadó, forró vizet lövellő forrás 1960 óta inaktív, és csak egy-egy földrengés alkalmával lép működésbe. A gejzír úgy működik, hogy a Föld mélyéből föltörő forró víz megreked a sziklarepedésekben, ott a felszínközeli víz lehül, míg a mélyebben levő víz a forró kőzettől egyre melegebb lesz, gőzzé válik. Amikor a gőznyomás eléri egy bizonyos határértéket, robbanásszerű kilövellés következik be, amely egy hirtelen beindult gigantikus szökőkútra hasonlít. A Strokkur tízpercenként tör ki, a vízoszlop magassága pedig eléri a 35 métert, ez nagyjából az újvidéki főposta vagy a szabadkai új városháza magassága. Nem árt azonban távolabbról szemlélni a látványosságot, mert a víz hőmérséklete majdnem 100 °C! Mindez a hátsó borítónk alsó képsorán látható.

2. Pingvellir – ez a furcsa nevű völgy (lásd hátsó borítónk jobb felső sarkában) pontosan az Észak-Amerikai és az eurázsiai kontinentális lemez érintkezésén fekszik, s ebből adódóan szinte mindennaposak a földrengések. Egyébként – hagyománytiszteltetből – itt alakították meg Izland parlamentjét, mely egyben Európa első parlamentje volt.

3. Európa legnagyobb vízesését – 32 méter magasról zúdul a víz a mélybe – 1920-ban majdnem sikerült megsemmisíteni, de végül győzött a józan ész. Egy vízi erőművet akartak rá építeni, az ötlet azonban (szerencsére) dugába dőlt.

A fővárosba, Reykjavíkba visszatérve ellátogattam a Seltun-Krisuvik geotermális körzetbe, melynek forró sárforrásai kék színűek, a sárban levő ásványi eredetű festékanyagok miatt (fedőlapunkon). A szigetet megkerülő autópályán látogatásom második napján északkelet felé indultam, és a Myvatn-tó közelében szálltam meg. Ez a Krafla-vulkán tevékenysége következtében jött létre. A tó belsejében számos álkráter található, meg egy csomó kis sziget és lávaoszlop, melyet moha borít. A Krafla kráterének kerülete 1040 méter, magassága 463 méter, és 2500 évvel ezelőtt keletkezett. A Hverarönd forró sárforrás is a Krafla tevékenységének mellékterméke. A gleccserkanyonos, bazaltszigetes Jökulsargljufur Nemzeti Park felé vezető utam Husavíkon, egy nagyon szép tengerparti tájon keresztül vitt.

UTAZZ VELÜNK!

Jég és tűz találkozása

Myvatn után következett egy háromnapos kirándulás a sziget belsejébe. Ide kizárólag négykerék-meghajtású terepjárával és idegenvezetővel szabad elindulni. Az Askja nevű kaldera (beomlott vulkán) mintegy 50 km² területű, és az 1875-ös kitörés során keletkezett. Ezen a területen található a Víti, amely egy kisebb, kb. száz méter átmérőjű kráter (hátsó borítónkon), meleg víz tölti ki, és meg lehet benne fürödni.

Többórás lassú dőcögés következett úttalan utakon, egy spéci ide kifejlesztett buszféleséggel, mire alkalmi sorstársaimmal elértük a Kverfjöll-geleccsert. Itt érzi az ember igazán, hogy miért nevezik a jég és tűz országának: a gleccser (jégfolyam) alatt forrong a földkéreg alatti láva, ami egészen fucsa dolgokat tud előidézni. Itt történt 1196-ban az eddig ismert legnagyobb gleccser alatti vulkánkitörés is, ami – természetesen – hirtelen olvadást és árvizet idézett elő. Maga a gleccser egyébként a magas (és hideg) hegyvidékeken keletkezik, a hó ugyanis itt nyáron sem olvad el, és évszázadokon keresztül újabb és újabb hórtegek kerülnek egymásra. Persze a felső hórtegek összenyomják az alsókat, melyek lassan jéggé alakulnak át. Amikor már a hegyoldal sem bírja el a nagy nyomást, az egész jégtömeg szép lassan el kezd csúszni lefelé, a völgyeken át a tenger felé. A jégfolyam mozgása lassú, szabad szemmel nem észlelhető, csak a tengerparton, amint azt mindjárt megtudjuk.

Jökulsarlon egy nagyon érdekes lagúna Izland déli oldalán. A Breidamerrkurjökull-geleccser (hátsó borítónkon) széléről óriási jégtáblák szakadnak le, és távoznak a nyílt tenger felé. A világ általános felmelegedése miatt a gleccser hossza az elmúlt ötven év alatt egy kilométerrel csökkent, míg a lagúna felülete megduplázódott.

Végül még néhány izlandi érdekességre hívom fel a figyelmeteket: a Svartifoss-vízesés a Skaftafell Nemzeti Park csodás látványossága – a víz bazaltszlopok között zúdul le a magasból, igazán lenyűgöző látvány (lásd hátsó borítónk bal felső képén). Csodálatos a Laki-vulkán 1783-as kitörése nyomán keletkezett apró kráterek sokasága – ez a kitörés volt egyébként Izland újabb kori földtani történetének legnagyobb katasztrófája.

Szemnic Róbert

Szemnic Róbert 1966-ban született Dubrovnikban, radiológus szakorvos, családos. Fotózással 2003 óta foglalkozik. Izlandi képeiből november 5-én nyílt meg egy szép kiállítás az újvidéki Fotogalériában, e képekből mutatunk be válogatást itt, valamint fedő- és hátlapunkon.

A Krafla tűzhányó beomlott krátere

Színek és évszakok

Szakemberek fejlesztették ki azt a színelemző módszert, amellyel természetes színei (haj, bőr, szem) ismeretében mindenki megtalálhatja a hozzáillő árnyalatokat az öltözködésében. Mindannyian besorolhatók vagyunk valamelyik évszaknak megfelelő típusba.

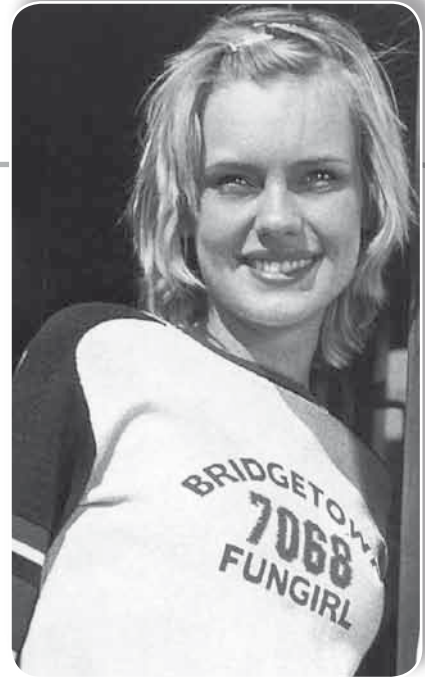
Tavaszi típus: világos haj, csillogó világos szem, a bőr világos bézs- vagy csontszínű. E típus képviselőjének az élénk, tiszta, meleg színek állnak igazán jól. A vakító fehér nem túl előnyös, helyette inkább törtefehéret, világosdrappot vegyen föl. Kerülje a fekete ruhákat, viseljen inkább sötétkéket vagy sötétbarnát!

Nyári típus: hajszíne lehet világos vagy sötét, szemszíne is változó, de kevésbé

csillogó, mint a tavasz típusé. A tompa, hideg színek állnak jól neki: a kékeszürke, a hideg rózsaszín, a benetton-zöld és a hófehér. Fekete helyett szerencsésebb, ha sötétkéket vagy sötétlilát választ.

Őszi típus: a haja lehet világos vagy sötét, bőre sárgásbarna, szeme is meleg árnyalatú. A tompa, meleg árnyalatok állnak jól neki. Illenek hozzá a barnás árnyalatok, a sárga, a zöld és a piros meleg változatai. Fehérből csak törtefehéret vagy vajszerűt viseljen. Fekete helyett sötétbarnát és sötétzöldet válasszon.

Téli típus: határozott, erőteljes színek jellemzik, a szeme csillogó, a bőre rózsaszínes vagy elefántcsont árnyalatú. Haja és szeme általában sötét. A tiszta, hideg

árnyalatok állnak jól neki, de nyugodtan választhatja a hófehéret is. Hordjon mindig két ellentétes színt, de ne sokfélét, mert akkor túl tolazkodó hatást ér el vele.

Mitől félnek a fiúk?

Nem csak a lányok bizonytalanok egyes helyzetekben, nem csak ők sülyednének legszívesebben a föld alá. A fiúknak is vannak félelmeik.

Könnyek

„Az indiánok nem ismerik a fájdalmat” és „egy fiú sosem sír”. Ilyen és ehhez hasonló idióta mondásokat kell a fiúknak gyerekkoruktól kezdve hallgatniuk. Eből az következik, hogy a fiúk a sírást a gyengeséggel társítják. Ha mégis előfordulna, hogy utat engednek az érzelmeiknek, csakis a szobájukban sírják el magukat. De nem csak a saját könnyeiktől félnek. Ha egy lány pityereg, fogalmuk sincs, mit kezdjenek a helyzettel.

A fiúk nem tudnak mit kezdeni az érzelmeikkel. Ha úgy érzed, a barátod bánatos, öleld át és biztosítsd arról, hogy veled mindent megbeszélhet és bízhat benned. Megeshet, hogy leküzdí a félelmeit és megnyílik előtted.

Puhányság

A röplabdacsapatba senki nem válogatja be, és ha a tanár felszólítja, pulykavörös lesz. Pedig olyan szívesen lenne igazi menő srác, akinek mindenre van egy jó beszólása. Azt szeretné, ha a barátai felnéznenek rá, a lányok pedig istenítenék. Eluralkodik rajta a pánik, ha elképzeli, hogy mindenki vesztesnek tartja. Az elismerés nagyon fontos számára.

Azok a fiúk, akik attól tartanak, hogy puhánynak nézik őket, gyakran túl feltűnően vagy túl lazán viselkednek. Az fel sem merül bennük, hogy ezért időnként átesnek a ló túlsó oldalára. Ha meg szeretnéd ismerni az „igazi arcát”, akkor mondd meg neki, hogy szereted a gyengéd fiúkat, és nem ciki kimutatni az érzelmeiket.

Ékszertisztítás

Ha nincs az ékszerben kő, lemoshatjuk szappanos forró vízzel. A köves ékszer foglalata a hő hatására kilazulhat. A kövek közül a szennyeződést puha fogkefével távolíthatjuk el.

Az **arany ékszer** szépen tisztul, ha szarvasbőrrel átdörzsöljük. Az **ezüstnek** legjobb a fogkrém tisztítás. Vigyázzunk, hogy az ezüst ékszerünkre ne kerüljön parfüm, mert megfeketedik tőle. A **borostyánkővet** meleg vízzel kell lemosni, és gyorsan kell megszá-

rítani. Szarvasbőrrel fényesítsük. Bármilyen tisztítót használunk is, alaposan távolítsuk el, nehogy elszíneződést okozzon.

P. J.

Kellemetlenkedők

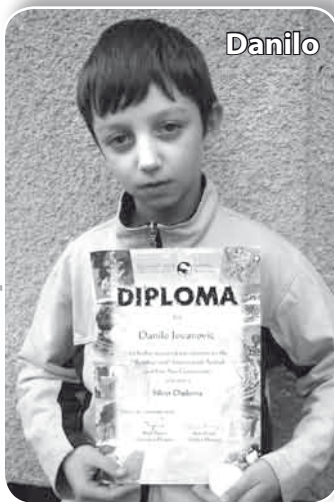
Együtt élünk velük. Sokan vannak, és sokfélék. De vigyázat! Adott esetben bárkiből válhat pillanatok leforgása alatt kellemetlenkedő.

A szószátyár. Képtelen összefoglalni mondandója lényegét. Na, nem mintha vágná a tömörséget! Beszélek, tehát vagyok, ez a jelmondata, így hát érthető, hogy megretten, ha csend lesz, vagy magához ragadja a szót a másik. Ez utóbbi fordulatra egyébként nemigen ad esélyt. Percek alatt tökéletesen kifárasztja partnerét az érdektelen információk özönével. Lankad a figyelem, ereszkedik a szemhéj – ő azonban szárnyal.

A nyavalygós. Ő az, akinek tilos feltenni a „hogyan vagy?” kérdést (bár úgy néz, akkorákat sóhajt, hogyha csak icipici együttérzés szorult belénk, képtelenek vagyunk nem érdeklődni). Meggondolatlanságunkat aztán alaposan megbánjuk, hiszen panaszszöveg zúdul a nyakunkba, függetlenül attól, milyen természetű az ismeretségünk. Azt hinné az ember, e bosszantó jellemvonás főként idősek sajátja, holott egyes fiatalok olykor lazán túltesznek rajtuk.

Tihamér

Danilo

Azánkai Gyermekalkotások Galériájának szervezésében meghirdetett Szivárvány 2008 elnevezésű nemzetközi képzőművészeti pályázaton sikeresen szerepeltek a szabadkai tanulók. Gyórfi Tihamér, a J. J. Zmaj iskola 3. c osztályának tanulója aranyérmes lett. Az EmArt Műhelyből Danilo Jovanović ezüstérmet, Bózsits Tímea pedig bronzérmet kapott. **(GME)**

Nagykikindai hírek

A Fejős Klára iskola kosárlabdacsapata első győzelmét a helybeli Jovan Popović iskola csapata ellen aratta. Az eredmény 48:8 volt. Iskolánk csapatának hatodikosai már a meccs elején 32 pontot szereztek, a többiek pedig még 16 ponttal segítették elő a győzelmet. Örülök, hogy ennek a csapatnak én is a tagja vagyok. – **Lórincz Dianna**

Fekete Ferenc 5. osztályos tanuló tagja a kikindai sakk-klubnak. Nemrég összemérhette tudását a község többi sakkozójával. Ferencnek ez volt az első komoly versenye, ezért még nem sikerült elérnie a megfelelő színvonalat, de a következő alkalommal már biztosan sikerül neki a 4. fokozat elnyerése. A klubtagok hetente kétszer, kedden és csütörtökön tökéletesítik tudásukat. – **Gyarmat Anita**

November 6-án az általános iskolások legjobb úszói mérték össze erejüket a községközi versenyen. A tét az országos úszóversenyre való bejutás volt. A hatodikosokat két tanuló, Juszán Viktor és Kanalas Dávid, a hetedikeseket pedig Kiss Krisztián képviselte. Dávid a 4. helyen végzett, ami nem volt elegendő a továbbjutásra. Krisztián viszont 2. lett, és ezzel bejutott az országos selejtezőbe, ami tavasszal Nišben lesz. – **Molnár Andrea**

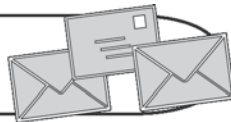
Néha a késve érkezett eredménynek is lehet örülni. Három évvel ezelőtt az indiai oktatási minisztérium meghirdette a Shankar rajz- és fogalmazási pályázatot, amelyen a világ minden tájáról részt vehettek a tanulók. Iskolánkból többen is írtak fogalmazást a magyartanár és az angoltanár segítségével. Az eredményhirdetés még a távoli 2006-os évben volt, de még csak most érkezett meg az értesítés az eredményről. Valter Klára, aki most már középiskolás, második helyezett lett és ezüstérmet kapott. Ez mindenki számára nagy boldogság volt. – **Fa Mónika**

Pannonhalma

A nyári szünidő egy részét Pannonhalmán töltöttem. Győr városától mintegy félóra buszozás után következik Pannonhalma. Tiszta, csendes és legfőképp gyönyörű falu. Ebben a faluban található egy apátság, ahol szerzetesek élnek, ők is alapították 996-ban. Ebben az épületben tanulók is vannak. Érdekes módon itt csak férfiak tanulhatnak. A diákok vezetnek körbe az oda látogatókat. Engem is körbevezettek. Voltam a csodaszép templomban, a múzeumban, amiben régiségek voltak, és végül, de nem utolsón sorban egy könyvtárban, ahol több száz éves könyvek sorakoznak a polcokon. Csak ámultam és gyönyörködtem. Ennyi csodálatos helyet és könyvet még nem láttam. Remélem, el fogok még jutni arra a helyre, de azt a szépséget, nyugalmat, amit ott tapasztaltam, leírni nem tudom. Aki teheti, menjen el Pannonhalmára.

**Püspök Ágnes, 6. osztály
Kis Ferenc iskola, Orom**

MIZUJS?

Egy felejthetetlen kirándulás

Október 17-én 14. alkalommal szervezte meg a honismereti versenyt az Észak-Bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete. A téma az idén Mátyás király és a reneszánsz volt. A szabadkai Majsai Úti iskolát négyfős csapatunk képviselte. Egy ponttal maradtunk le az első helyről, amit az adaiak szereztek meg. A verseny négy fő részből állt. A témával kapcsolatos plakát bemutatásából, az előre megírt munka megvitatásából, egy monda bemutatásából és villámkérdések megválaszolásából. A verseny komoly felkészülést igényelt, de megérte. Az első hat helyezést elért csapat, valamint három középiskolási csapat magyarországi jutalomkirándulásban részesült. Október 24-én és 25-én voltunk Magyarországon. Először Visegrádon jártuk körül a királyi várat. Jó érzés volt a Mátyás királlyal kapcsolatos emlékeket megtekinteni. Ezt követően Budapest felé vettük utunkat. Egy sétát tettünk Buda várában, ahonnan gyönyörű kilátásunk volt a kivilágított Lánchídra és a Parlamentre. Mind Visegrád, mind Buda tekintetben érdekes volt azokat a helyeket végigjárni, amelyeknek történetét kutattuk, amelyekről eddig tanultunk. Másnap a szentendrei Néprajzi Múzeumot látogattuk meg. Itt Magyarország különböző régióit bemutató régi tanyák, falusi házak láthatók. Sok új ismeretet szereztünk a 100–200 évvel ezelőtti életkörülményekről. Ezt követően Szentendre belvárosában tettünk egy sétát. A 21. század nagyvárosi életformájáról pedig a West End üzletközpontban kaptunk ízelítőt. Aztán körüljártuk a Nemzeti Színházat, majd a Művészetek Palotájában az Egyszer volt Budán kutyavásár című zenés-táncos előadást tekintettük meg, ami nagyon tetszett mindannyiunknak. A jutalomkirándulás egy örök emlék marad. Köszönjük a szervezőknek!

**A szabadkai Majsai Úti iskola csapata:
Bodócsi Beáta, Lórinç Klaudiva, Siflis Anna, Szabó Beáta**

A Gyermekhét Csantavéren

Az idei Gyermekhéten is hangos zeneszó töltötte ki a szüneteket a gyerekshivaj mellett. Október 3-án, pénteken a mezei futóversennyel kezdődött a Gyermekhét. Hétfőn a frizuraverseny vette kezdetét. Két kategória volt: az extrém és az ünnepélyes. Szébbnél szebb frizurákat láthattunk. Kedden vásárt rendeztek, ahol mindenféle lehetett venni. Az ötödikesek Palicson jártak az állatkertben. Szerda a katedracsere napja volt. Csak három tantárgyból

tudtunk helyettesíteni, de ez is bőven elég volt. Csütörtökön tartották meg a tornateremben a táncos lányok versenyét. Három csoport versenyzett. Pénteken a mezőberényiek jöttek hozzánk vendégségbe. Aznap délután nagyon szép műsor volt a tiszteletükre. Ezt követték az ügyességi játékok. Szombaton délelőtt kosárlabda-mérkőzés és matekverseny volt.

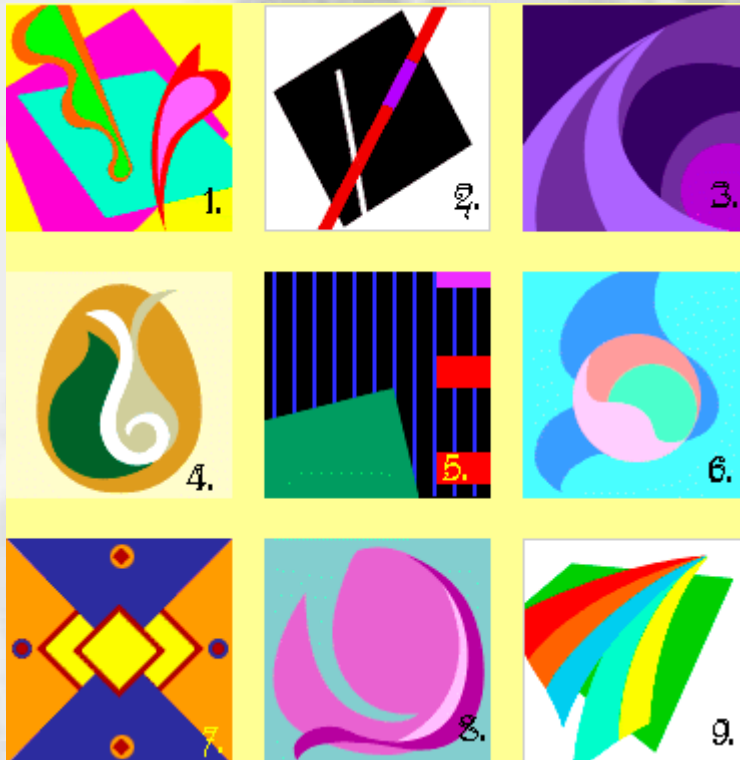
**Anitics Emese, 5. osztály
Hunyadi János iskola,
Csantavér**

Színházban voltuk

Szeptember 27-én a mi kis falunkban vendégszerepelt az Újvidéki Színház. Az Orfeum című előadást mutatták be. A darab arról szól, hogy három hölgy, Hanna, Sára, Lujza nyitottak egy társkereső irodát. A férfiakat az ének tudásuk alapján válogatták ki. Ha valaki tudott énekelni, felvették a tagok közé. Az első jelentkező Máté volt, a „mama kedvence”, állandóan öt emlegette, a társkereső irodába is az anyja küldte. A nőknek azonban nem tetszett, mert nem tudott énekelni. A második jelentkező Oszkár volt, a macsó Rocker. Neki nagyon szép hangja volt, a Haj című musicalből énekelt egy dalt, és elnyerte a hölgyek tetszését. Jött Viktor, a spanyol úriember. Figyelmes viselkedése mind a három hölgy szívét elvarázsolta. Aztán újra megjelent Máté, és egy sztriptízzel mutatott be. A hölgyeknek ez már tetszett, és Mátét is befogadták. Miután megvolt a három jelentkező, a hölgyek elkezdtek őket tanítani a szerelem fortélyaira. Először szerelmes verset kellett írniuk. Hirtelen betoppant egy negyedik férfi, Erik, aki pisztollyal hadonászott, és le akarta löni Viktort. Azt állította, hogy a férfi elcsábította a feleségét. A három hölgy azonban megnyugtatta Eriket és elvették tőle a fegyvert. Különböző bonyodalmak következtek még, mint például a halottnak hitt Lajos megjelenése. Nagy élményben volt részünk, mindenkinek tetszett az előadás. Remélem, lesz alkalomunk még hasonló színházi előadást látni.

**Cukor Tamás, Molnár Edvárd, 7. osztály
J. J. Zmaj iskola, Oroszlámos**

Személyiségteszt

1. Gondtalan, játékos és vidám személyiség vagy, aki szereti a szabad és spontán életmódot. Élvezed és kihasználod az életet. Kíváncsi vagy, és minden újdonságra nyitott. Nem szereted gúzsba kötve érezni magad. A környezeted a változások és a meglepetések állandó forrásának tekinted.

2. Szabad és független életre vágysz, amely lehetővé teszi, hogy a magad útját járd. Művészi hajlmaid a szabad idődben is kiéled. Anyira vágysz a szabadságra, hogy néha pont az ellenkezőjét teszed, mint amit elvárnak. Sosem játszod meg magad. Olyan életre törekszel, ami összeegyeztethető az elképzeléseiddel és meggyőződéssel, még akkor is, ha ez az „árral szemben való úszást” jelenti.

3. Befelé forduló, érzékeny, elmélkedő típus vagy, aki gyakran száll szembe önmagával és a környezetével. Utálod a felszínességet. Inkább egyedül vagy, mint hogy elviseld a fecsegést. A barátaiddal a kapcsolataid nagyon

erősek, ami a szükséges belső nyugalmat és harmóniát biztosítja számodra. Nem jelent problémát a hosszabb ideig tartó egyedüllét, ritkán unatkozol.

4. Realisztikus, kiegyensúlyozott, harmonikus típus vagy, kedveled a természetességet, a szeretetet és az egyszerű dolgokat. Az emberek csodálnak, mert mindkét lábaddal a földön állsz, és bármikor számíthatnak rád. Biztonságot és életteret biztosítasz azoknak, akik közel állnak hozzád. Melegszívű vagy és emberséges. Nem szereted sem a túl feltűnő, sem a túl hétköznapi dolgokat. A divat hidegen hagy, kényelmes, praktikus és visszafogottan elegáns ruhákat viselsz.

5. Gyakorlatias és magabiztos a személyiséged. Mindenért megküzdesz. Kevésbé bízol a szerencsében, mint saját tetteidben. Döntéshelyzetben nem merülsz el az érzelmi kérdésekben, a problémáid praktikusán és egyszerűen oldod meg. A dolgokat reálsan ítéled meg a hétköznapokban, és meg is birkó-

Válaszd ki a legjobban tetsző képet, majd olvasd el, melyik személyiség típusba tartozol!

zol velük. Felelősségteljes és megbízható vagy. Sok kötelezettség terhel, mert tudják, hogy számíthatnak rád. Nyilvánvaló erőfőlényed magabiztossá tesz. Sosem vagy maradéktalanul elégedett, amíg meg nem valósítottad elképzeléseid – maximalista vagy.

6. Békés és diszkrét vagy, aki könnyen teremt kapcsolatokat, de az egyedüllétet és a függetlenséget is élvezed. Szeretsz elvonulni mindentől, időről időre egyedül lenni, s az élet értelméről elmélkedni. Élettérre van szükséged, ezért szép helyekre vonulsz vissza, de nem vagy magányos. Elfogadod a dolgokat úgy, ahogy vannak, s békében vagy önmagaddal és a világgal, értékeled az életet és amit az nyújt.

7. Elemző, becsületes, magabiztos vagy. Pillanatnyi lelkiállapotod magas minőségi elvárásról és stabilitásról árulkodik. Szereted körülvenni magad olyan apró „gyöngyszemekkel”, amelyeket te gyűjtöttél, és másoknak elkerülték a figyelmét. Fontos számodra, hogy jó minőségű dolgok vegyenek körül, szereted a szép dolgokat. A kultúra kimagasló szerepet játszik az életedben. Rátaláltál saját személyiségedre, mely elegáns és előkelő, hóbortoktól mentes. Megbecsüled környezeted azon részét, amely képviseli az elvárásaid. A szórakozva művelődés a kedvenc időtöltésed.

8. Romantikus, álmodozó és érzékeny vagy. Hajlamos vagy érzelmi alapon dönteni, és nagy jelentőséget tulajdonítasz az álmaidnak. A hangulataid és az érzelmeid gazdag skálán mozognak, és nem hallgatsz a racionális érvekre. Visszautasítasz mindent, ami korlátozza gazdag érzelme- és hangulatvilágod.

9. Dinamikus, aktív, nyitott, kifelé forduló személyiség vagy, aki hajlandó kockázatot vállalni az érdekes és változatos életért. Nem szereted a rutinos, megszokott dolgokat. Fontos számodra, hogy minden érdekes dologban benne legyél, és nem riadsz meg a kezdeményezéstől sem.

„Kedves Bori Mária!

Én 14 éves lány vagyok. Van egy szimpátiám, aki egy másik lánnyal jár, a fiú rám sem hederít. De ez a lány a barátnőim közé tartozik. Mi tegyek, hogy ne sértsem meg a lányt, de a fiú velem járjon s ne ő velem?

Válasz:

Kedves S. O. S.!

Elovestam a leveledet, és egy kicsit bizonytalan vagyok, hogy ki kivel kell, hogy járjon, és ki kivel nem. Fel-tételezem, hogy izgultál, amikor a leveledet fo-galmaztad a számítógéped előtt, és lemaradt egy picit „m” és ennek hiánya rögtön össze-zavarja a mondat értelmét is. Remélem, jól értelmezem az írottakat, és a fiú veled kellene, hogy járjon és nem a barátnőd-del. Ha ezt tisztázzuk, akkor továbblép-hetünk! Ha újra elolvasod a leveledet, amit írtál nekünk, és átgondolod a tartalmát, rájössz arra, hogy mit is kell tenned. Azt írod, hogy: „a... szimpáti-ám, aki egy másik lánnyal jár, rám sem hederít”. Az ilyen esetekre vonatkozik az a mondás, hogy „Ne szaladj olyan szekér után, amelyik nem vesz fel!” Ebben az eset-ben, mivel a fiú „rád sem hederít”, ha olyan lé-péseket teszel, amivel szét szeretnéd választani a barátnődet és a szimpátiádat, nagyon valószínű, hogy: 1. elveszíted a barátnődet, 2. megromlik a viszo-nyod a fiúval, 3. nagyon rossz véleménnyel lesznek rólad a társaid, 4. te magad is rosszul fogod érezni magad a saját bőrödben. Ke-resgélhetném még a következményeket, de azt hiszem ennyi elég, hogy tisztábban lásd a helyzetet. Biztos vagyok benne, ha nem ármánykodással foglal-kozol, hanem barátkozással, beszélgetéssel, tanulással stb., nagyon gyorsan megjelenik egy olyan fiú, aki te irántad érdeklődik, akinek te magad vagy vonzó, és te is von-zódsz hozzá. A szerelmi viszonyban ne az a szükséglet vezessen, mint kisgyermek-korban, amikor a másik gyerek kezében levő játékot akarod megkaparintani. Ne vedd el a barátnőd fiúját, keress magad-nak sajátot!

„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy 12 éves lány vagyok. Egy reggel titkos üzenetet kaptam a telefonomon. Azt kérdezte valaki: Kibe vagy szerelmes? Megkér-deztem tőle, ki vagy, és ő megírta a nevét. Kide-rült, hogy az a fiú, akit szeretek. Elkezdtem puhatolózni, hogy miért írta ezt nekem. Arra gondoltam, ő is szeret engem. Szerintem minden jelét kimutatja annak, hogy SZERET!!! Mikor személyesen megkérdeztem tőle, hogy miért érdeklődött, azt vá-laszolta, hogy csak egy barátja kérdezte. Szerintem hazudik, és tudni szeretné, hogy szeretem-e. DE ANNYIRA SZÉP!!! Mit tegyek? Kérlek, válaszolj!

S. O. S.”

Válasz:

Kedves Anonimus!

Azt hiszem, ebben az esetben nem veszítesz sokat, ha nyílt lapokkal játszol, és őszintén bevallod az érzéseidet. (Előbb azért ellenőrizd le, hogy a mobilszám tényleg a szimpátiádé-e!) Vagy beválik a do-log, és a fiú veszi annyira bátor, hogy vállalja érzéseit, vagy pedig kiderül, hogy kinek a szócsöve volt, ki az, aki igazából érdeklődik irántad. Ki tudja, lehet, hogy az a fiú még jobban fog tetszeni, mint ez a mostani! Arra is fel kell készülnöd, hogy valami harmadik dolog sül ki az egészből. Például – ne adj’ isten!, rossz tréfa, egy kis macerálás a fiúk részéről, mert szokásuk ilyen idős korban cikizni azokat, akik nyilvánvalóan szerelmesek valakibe, vagyis mások mint ők abban a pillanatban. Tehát bá-torság, őszinteség!

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizennégy éves vagyok, és van egy barátnőm, aki eddig a legjobb barátnőm volt. Úgy néz ki, hogy csak volt, mert mostanában nem ismer-ek rá! Állandóan baja van velem! A múltkor egy teljes hónapom át nem beszélt velem, az-tán hirtelen újra nagyon jó barátnők lettünk, ugyanúgy, mint régen. Egy hétre! Most újra undokul viselkedik velem: nem beszél velem, nem válaszol, ha szólók hozzá, elült mellőlem az iskolában, mert nem jó neki az első padban. Már őt is megkérdeztem, hogy mi baja van velem, amire ő azt válaszolta, hogy SEMMI. Már a többiek-nél is érdek-lődtem a dolgunkról, azt mondták, hogy nekik úgy mondta, hogy én változtam meg, és haragszom rá. Nagyon hiányzik a régi barátnő, akivel együtt mentünk iskolába, egymás mellett ültünk, mindent együtt csináltunk. Kérlek, segíts, mit te-gyek?

Citrom”

Válasz:

Kedves Citrom!

Azt hiszem, hogy eljött az az idő, amikor el kell búcsúznod ettől a barátságtól. Fáj! Nagyon fáj! De a további próbálkozás és önkínzás értel-metlen. Hagyd békén, ne kérdezd, ne menj utána, vele kapcsolatosan ne csinálj semmit! Ne könyörögj neki, ne kérj tőle magyarázatot, mert semmi érdemlegeset nem tud mondani neked, mert ő sem tudja biztosan, mit miért tesz. Ha igazi barátról van szó, tudnia kell, mi-lyen érzéseket vált ki a másokban a viselkedése. Ez a lány már nem a barátnőd, mert láthatóan nem törődik veled, a te érzéseiddel. Baráti szeretet mutat-e az a valaki, aki fájdalmat akar okozni a másik-nak? Kezdd el másokkal is barátkozni. Biztos akad egy-két kedves lány, aki szívesen beszélget veled, aki már igyekezett a közeledbe férkőzni, de te nem láttad a jelzéseiket, mert lekötött a régi barátnőd. Legyél kedves mindenkivel. (Még az undok volt barátnőddel is! Te köszönj neki!) Keress magadnak iskola utáni elfoglaltságot, pl. iratkozz be táncanfolyamra, tornára stb. Ott is biztosan köthetsz új ismeretségeket, és kialakul majd egy új társa-ságod, amelyben jól érzed magad, és amelyik a volt barátnőtől távol áll.

Anonimus

Az aranymozsár

Volt egyszer a világon egy szegény öregember, annak a szegény öregembernek egy szép és erősen okos leánya. De olyan szegények voltak, mint a templom egere, talán még annál is szegényebbek. Mikor volt kenyér az asztalfiában, mikor nem. S amikor volt, akkor is csak hamuban sült kenyér volt.

Elmegy egyszer az öregember szántani, s amint kettőt-hármat térül-fordul a földön, nagyot csendül az ekevas, s kivet egy színarany mozsarat.

Hej, megörült az öregember, félbehagyja a szántást, indul haza, de meggondolja magát: ha mozsár van itt, törőnek is kell lenni, s turkálni kezdi az ekevassal a földet, hátha megtalálja a mozsártörőt. De bizony hiába turkálta, nem találta meg. Hiszen, elgondolta, sokat ér ez törő nélkül is. Elmegy haza, s mutatja a leánynak nagy örömezzéssel, hogy mit talált.

– Na, édes leányom, többet nem éhezünk, viszem ezt a mozsarat a királynak. Tudom, megveszi jó drága pénzen.

Mondja a leány:

– Ne vigye el, édesapám, mert meglátja kigyelmed, hogy a király majd megkérdi, hol a mozsár törője. Még azt hiszi, hogy lopta kigyelmed, s tömlőcbe vetteti.

Beszélhetett a leány, elment az öreg, s meg sem állott, míg a királyhoz nem ért.

Köszön illendőképpen, a király fogadja, s kérdi:

– Mi járatban vagy, te szegény öregember?

– Én bizony, felséges királyom, amint a földcskémet szántottam, egy aranymozsarat találtam, s elhoztam felségednek ajándékba.

– Na, ez igazán szép portéka – mondja a király, s jól megnézte kívül-belül, hogy igazán színarany-e.

Az volt biz az, igazi színarany.

– Hát a törő hol van? – kérdi a király.

Mondja az öregember:

– Kerestem én azt is eleget, felséges királyom, de nem találtam meg.

– Bezzeg, hogy nem talátlad meg, ilyen-olyan teremtette – pattogott a király –, mert bizonyosan loptad a mozsarat is!

Hiába mondta a szegény öregember, hogy így meg úgy, hogy a világon való életében nem lopott, hívatta a király a katonákat, ezek közrefogták a szegény embert, s vitték a tömlőcbe.

Amint kísérték a katonák az öregembert, elkezdett sírni keservesen:

– Hej, édes leányom, lelkem leányom, miért nem hallgattam a te szavadra! Nemhiába mondtam midig, hogy nincs több olyan okos leány a világon, mint te.

Hallotta ezt a király belső inasa, fut a királyhoz, s jelenti, hogy mit mondott az öregember.

Egyszeribe parancsolja a király, hogy hozzák fel az öreget.

Viszik az öreget a király színe elé, s kérdi a király:

– Miféle okos leányod van neked? Igaz-e, amit mondtál, hogy nincs több olyan okos leány a világon, mint a te leányod?

– Mondtam, felséges királyom, s meg sem is másolom.

– Na, jól van – mondja a király –, majd meglátjuk. Hozd ide a leányodat, s ha megteszi azt, amit mondok neki, feleségül veszem.

Hazamegy az öregember a leánya után. Mondja neki, hogy mi történt, hogy mer-e szerencsét próbálni.

– Csak gyerünk, édesapám – mondja a leány –, majd megsegít az Isten.

Fölmennek a királyhoz, s a király azt mondja a leánynak:

– No, de leány, azt hallottam, hogy a legokosabb leány vagy a világon. Hát ha úgy elmegy előttem, hogy se felöltözve, se levetközve, se kocsin, se gyalog ne légy, feleségül veszek.

– Jól van – mondja a leány –, megpróbálom, felséges királyom.

Azzal elment haza az apjával. Otthon levette a ruháját, s magára vett egy hálót. Ennek a hálónak négy sarkát szépen odakötötte a kocsisaroglyához. Így indult el a királyhoz.

Jött a király is hatlovas hintón, szemben a leánnyal, s mikor meglátta, felültette a hintájába, vitte a palotába, ottan felöltöztette szép aranyos ruhába. Mondta neki:

– Amit kívántam, megtetted; te az enyém, én a tied, ásó-kapa s a nagyharang válasszon el minket.

Mindjárt nagy lakodalmat csaptak. A cigányok húzták; a legények rúgták. Táncolt az öreg is, táncolni kellett nekem is.

Így volt, mese volt.

Benedek Elek

Illusztráció: Borbás Zoltán

Terített asztalnál

evőeszközként. Mivel ujjal nehéz levest enni, no meg vágni is, így aztán hamarosan feltalálta a pattintott kőkést a kanál mellé. Az étkezővilla azonban még sokáig váratott magára. Kétágú villát az ókorban csak a konyhában, a húsok és a zöldségek felszúrására használtak. A háromágú étkezővilla csupán a 12–15. században kezdett elterjedni.

Tányér ugyancsak a 15. századtól került az asztalra. Az étkezővilla megjelenésének egyébként nem egyértelműen örültek. Még a szószekről is prédikáltak ellene, mondván, hogy ördög sugallta találmány. Az angol haditengerészetnél még 1897-

ben is tiltották a villával étkezést, azzal az indokkal, hogy az efféle úri passzió elpuhítja a matrózokat.

A táplálkozás-tudomány kutatói szerint az evőeszköz-használat alapján ma három részre osztják az emberiséget: pálcikával, ujjal és villával evőkre. Pálcikát a Távol-Keleten, főleg Kínában használnak. Ujjal táplálkoznak az őslakosok Afrikában, az indiai félszigeten és Indonéziában. A villával evők napjainkban is kisebbségben vannak. Az evőeszközök használatához legjobban értenek ma a japánok. Mind az evőpálcikával való, mind a hagyományos étkezés szokásait már az iskolában elsajá-

Kezdetben az embernek az anyaföld volt az asztala. Arra került az elkészült étel, a család apraja-nagyja meg körülülte, s a közös fazékból szépen bekanalazta. Kanala már az őseMBERnek is volt. Kagylóból meg faágból fabrikálta, az utóbbi volt a nyele. Ősünk persze leginkább tíz mozgékony ujját használta

Szólásmagyarázat

Amint fújják, úgy táncol

Ezzel a szólással olyan embert szoktunk jellemezni, akiben nincs semmi önállóság, bábként viselkedik, kiszolgál másokat.

A szólás más nyelvekben is megvan. Eredetét a német szállóige-kutatás Aiszóposz (Ezópus) fuvolázó halász történetére vezeti vissza. A halász hiába próbálja sípszóval magához csalogatni a halakat, amikor azonban hálóhoz folyamodik, sikerrel jár a halászat. Ekkor így szól a partra húzott hálóban ficánkoló halakhoz: „Gonosz állatok, mikor sípoltam nektek, nem akartatok táncolni, most meg, hogy abbahagytam, bezeg táncoltok.” Nyilván ebből a meséből alakult ki, és már az ókorban is elterjedt a Sípoltunk nektek, és nem táncoltatok szállóige, amely a Bibliába is bekerült, és számos nyelvben éppen a Biblia közvetítésével honosodott meg.

Növények, babonák

A népi hiedelem már a Bibliában szereplő növényekhez, virágokhoz is költött meséket és összekapcsolta különféle babonákkal. Íme néhány történet a Parasztbibliából: A Júdás-pézn (holdviola) úgy keletkezett, hogy Júdás kezét égette az árulásáért kapott pénz, és széjjelszórta a Getsemáné-kertben. De arra is van magyarázat, hogy mitől hajlik a szomorúfű: „Mikor Heródes katonái a Kiszézust keresték, akkor a boldogságos Szűz Mária a Szent Fiával odaért a fűzfához és mondta: – Te fűzfa! Hajolj le a te ágaiddal, hogy éngömet az én Szent Fiammal mög ne tanáljanak Heródes katonái! Akkor a fűzfa lehajlott a Szűz

Máriának és a Kiszézusnak, és ez lőtt a mögmöntő fája.” A különleges szépségű gyöngyvirágról pedig úgy tartják, hogy Mária lába nyomán nyílt, amikor Erzsébetet ment meglátogatni Názáretbe.

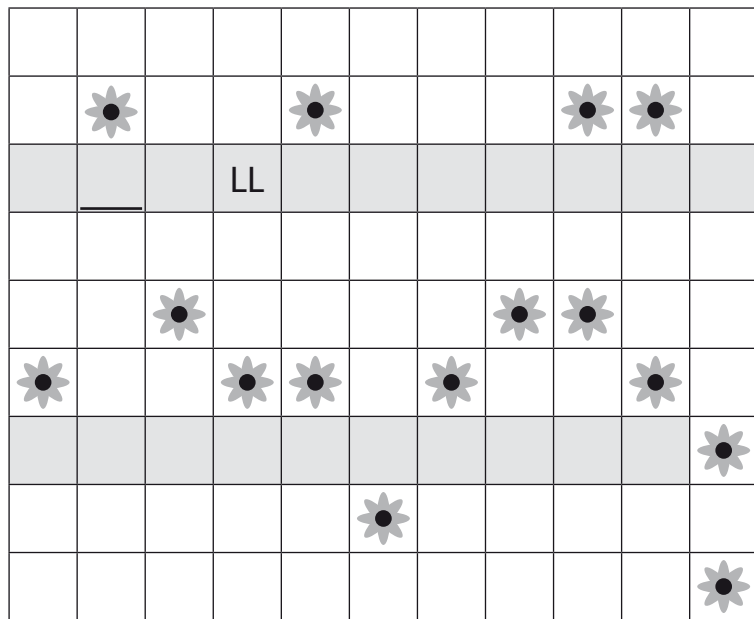
Kiránduljunk a Százholdas Pagonyba!

Micimackó – világszerte használt nevén Winnie the Pooh – rajongóinak érdemes ellátogatniuk a délkelet-angliai East Sussexbe, az Ashdown Forest nevű erdőbe. Bejárhatják azt a parkerdőt, ahol a történet szerint a Milne által megálmodott maci és barátai élnek. Ezen a vidéken található Malacka, Füles és Kanga az erdei tisztásokon, sétál a híres hídon, ebbe a patakba pottyan bele Zsebibaba, és itt áll Micimackó kunyhója. Persze a sok emlékhely a Pooh nevet viseli. Javasolják, hogy a látogatók vigyenek magukkal ebédcsomagot, és piknikezzenek a Hundred Acre Wood (a Százholdas Pagony) árnyas fái alatt pihelve.

TARKA OLDAL

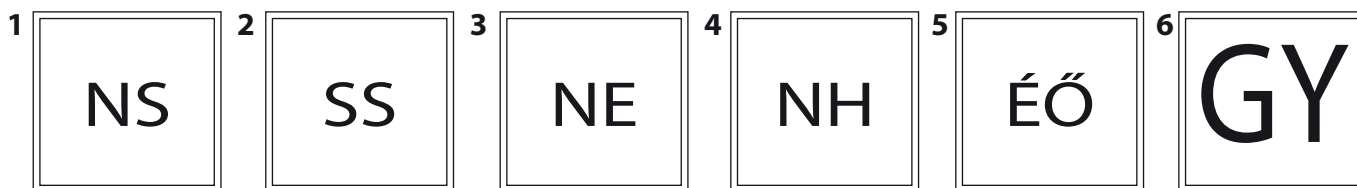
Berakós rejtvény

Csúnyán összevert férfi támolyog be a rendelőbe.
 – Magával mi történt? – kérdi az orvos.
 – Megtaposott egy ló.
 – Egy ló?
 – Igen, utána összeütöttem egy ufóval, majd leütött egy angyal.
 – És aztán mi történt?
 – ...
 Megtudod, ha berakod a rácsba a szavakat, betűhalmazokat.

Kétbetűsek: ÉP, IF, MÁ, ŐT, TL, UL.
Hárombetűsek: ANE, ARA, ÁTÉ, HAY, ÍKU, NIE, RLL, TIN.
Négybetűsek: AMÁL, FÖLÉ, HATO, LÁZE, MULT, UTÁL.
Ötbetűsek: IÁZIK, IROTT, NULLA, SELLŐ, VÁLLAM.
Hatbetűsek: ETIKUS, ŐRKAPU.
Hétbetűs: HATALMI.
Tízbetűs: ESÉLYTELEN.
Tizenegy betűsek: LELAKATOLTA, SZAVAHIHETŐ.

Betűrejtvények

Skandináv rejtvény (36.)

1883. október 21-én született az a svéd feltaláló, aki 1895-ben írt végrendeletével létrehozott egy alapítványt. Ez az alapítvány 1901 óta minden évben kiosztja a róla elnevezett díjat a tudomány és az irodalom kiemelkedő alkotóinak. A rejtvény beküldendő sorai ezzel kapcsolatosak.

	AFRIKAI KÉRŐDZŐ	▼	BÉKA-PORONTY VAGY, ANGOLUL	▼	A JÉG TESZI TAVASSZAL EZ	▼	ÜRMÉRTEK (ÉK. F.) VILÁGOSODIK	▼	ÉSZAK	▶	BELGRÁDI HETILAP	▼	BÉKE (ÉK. F.)
	AUSZTRIA								JAPÁN PÉNZ				
											1500	INDIA ELEJE EDES ANNA	
	HÁROM, SZERBÜL	▶			KONYHA-KERTI NÖVÉNY	▶							
	51												
			HIDROGÉN	▶	HASZONBÉR (ÉK. H.)	▶							URÁN
			IGEKÖTŐ		DALOK								EVA PÁRJA
NÉVELŐ	▶	SZÉN	▶	DÍSZCSERJE	▶								
ILONKA		ADA ELEJE		ROPOGÓS					BELGIUM		NŐI NÉV		GALLY FÉLIG NYALÁB
			HIBÁS REDŐNY! FORDÍTVA ÁLL				NORD	▶	HITVÁNY TÁRSASÁG PAD BETŰI	▶			
							Ó. K. N.						
ARATNI KEZD	▶	TAKAR	▶										
					TUNÉZIA		RÓMAI VISELET	▶					
							RÁDIUM						
FOSZFOR	▶	LESOTHO	▶		ÓKORI NÉP	▶			EGYEN-ÁRAMÚ GENERÁTOR NÉVELŐ	▶			
		FÉL ÖT			UGYAN!								
													1000

Lóugrásban

I	E	V	N	A
Z	N	H	M	É
G	N	D	LL	E
E	É	A	G	I
T	I	LY	H	G

Egy modern zenei előadás szünetében Kovács mondja a barátjának:
 – Tudod te, hogy milyen nehéz egy ilyen művet megírni?
 – És milyen nehéz ezt eljátszani! – fúzi hozzá Kovács felesége.
Mire a barát:
 – ...

Hogy mit mondott, megtudod, ha a lóugrás szabályai szerint megfejted a rejtvényt.

Egy kis sport

1	2	3		
4			◆	
5		◆	6	
	◆	7		

Vízszintes sorok:
 1. Sportág, 4. Török név,
 5. Gyökér, 6. Házörző,
 7. Szilaj.

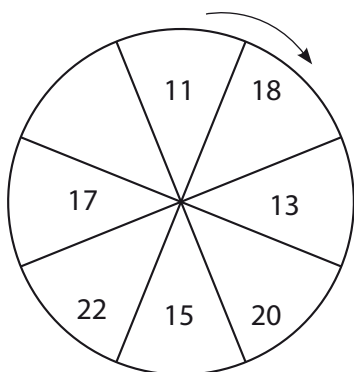
Függőleges sorok:
 2. Létező,
 3. Zizegni kezd,
 4. Sportág,
 6. Egyesült Arab Köztársaság,
 7. Római hat.

1	2	3		
4			◆	
5		◆	6	
	◆	7		

Vízszintes sorok:
 1. A tatamin játsszák,
 4. Van szeme,
 5. Vagy, angolul,
 6. Német előljáró,
 7. Szellemesség.

Függőleges sorok:
 2. Latyak,
 3. Te, de fordítva!
 4. Sportág,
 6. Még annál is lejjebb,
 7. Létezik.

Körszámtan

A körcikkben levő számok egy bizonyos logika szerint követik egymást. Ha erre rájössz, máris beírhatod a hiányzó számot az üres körcikkbe.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Keresztyszavak

		I	N	P		
		S	Y	O		
T	A				Í	T
S	Z				A	M
		L	A	Á		
		A	L	S		

Pótold a hiányzó betűket vízszintesen és függőlegesen is!
 Csak arra vigyázz, hogy értelmes szavakat kapj!
 Az egyik szóban nem tettünk különbséget a rövid ó és a hosszú ó között.

Játék a szavakkal

LAPOS
 MADÁR
 ÓRIÁS
 OROSZ
 SÜGÉR
 YARD

A fenti szavakat írd be az ábrába olyan sorrendben, hogy a kiemelt oszlopban egy ragadozó madár neve alakuljon ki.

A 35. szám megfejtései

Keresztrejtvény

– Igen, akkor meg miért siettetsz?

Betűrejtvények

1. november, 2. seregély, 3. félelem, 4. emlék

Se eleje, se vége

Letölti a büntetését.

Hatból hét

Zombor

Anagramma

mottó

Cikcakkos

őszirózsa

Állatos kiegészítő

1. kutya, 2. ló, 3. tinó, 4. lúd, 5. róka

A 34. skandináv rejtvény helyes megfejtése

KÜLÖNÖS HÁZASSÁG, A FEKETE VÁROS.

Könyvjutalmat kap:

Barát Krisztina, Ada

A két Trenck

Rajzolta: Zórád Ernő

Kos

Hiszel abban, hogy meggyőző erőddel sok mindent gyorsan elintézhetsz. Ha csak kellemes időöltésre vágysz, akkor nincs is más dolgod, mint hogy kedveskedj, függetlenül attól, hogy milyen emberekkel hoz össze a sors. Más a helyzet a suliban. Mindig figyelj arra, hogy mi van a felszín alatt! Sose engedd, hogy a sok rokonszenves gesztus elfedtesse veled a lényegét!

Bika

Mostanában leginkább az zavar, hogy minden döcögve történik. Úgy érzed, hogy semmit sem tudsz igazán megszervezni. Sőt egyre gyakrabban előfordul, hogy elkésel egy fontos találkozóról. Mindezen könnyűszerrel túltehetnéd magad, ha egy kicsit másképpen szemlélnéd a világot. Hamarosan bepótolod ezeket a lemaradásokat is.

Ikrek

Most elég sok jó tulajdonságod megnyilvánulhat, hiszen több oldalról is sorakoznak a megoldandó feladatok. Az pedig, hogy hogyan oldod meg őket, arról árulkodik, hogy milyen a problémamegoldó helyzetfelismerésed. Ha igazán bízol magadban, semmitől nem kell félned, hiszen őszinte, nyílt és határozott személyiséged minden oldaláról megnyilvánulhat.

Rák

Ezen a héten úgy érzed, hogy igazságtalanok veled. Pedig előbb utóbb észreveszik a fáradozásaidat, és meg szeretnék valahogy köszönni. A jó hírt feltétlen oszd meg másokkal. Egyébként most sem panaszkodhatsz, hiszen sikert sikerre halmozol.

Oroszlán

Nem mindig lehetsz a középpontban. Az ehhez való viszonyulásod javításra szorul. Erőszakosan is képes vagy kiharcolni mások figyelmét. Erőt sugárzó megjelenésed és élénk természeted ezt természetesen veszi, és mélységes szomorúság vesz erőt rajtad, ha mellőznek a társaságban.

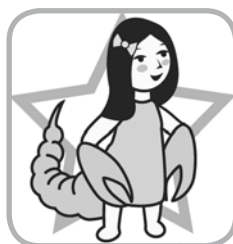
Szűz

Ezen a héten jó hangulatról teszel tanúbizonyosságot. Vidámságod határtalan, állandó nevetésed viszont kissé ellenszenves azok számára, akik a mindennapokban egyáltalán nem találnak semmi neveltséget. Lendületes, dinamikus természeted minden környezetben élő emberre kellemes, sőt néha ösztönző hatással bír.

Mérleg

Remek emberismerő, kiváló barát és társ vagy. Képességeidet kamatoztathatod is, ha váratlan eseményekre reagálsz. Érdekes bolygóhatásoknak köszönhetően szeretsz különleges, néha megbotránkoztató lenni. A héten nem csak érzelmi téren számíthatsz sikerekre, a suliban is jól alakulnak a dolgok.

Skorpió

Minden helyzetben igyekszel elég hamar feltalálni magad, kiválóan tudsz alkalmazkodni. Ezt viszont néha a saját önkifejezésed terhére valósítod meg, hiszen sokszor egészen mást akarnál, mint amit felajánlasz a béke kedvéért. Előbb-utóbb azonban kitör belőled a felgyülemlett feszültség.

Nyilas

Az utóbbi időben észrevehetően olyan helyzetekbe keveredsz, amelyek elég kétségesek, viszont a kíváncsiságodat kiélejtendő, belevágysz a bizonytalanba is. Buzgó, kreatív természetedből eredően rendkívül sok ötlettel kápráztathatod el a környezetet.

Bak

Alaposságod és megfontoltságod hozzátartozik alapszemélyiségedhez, amit néha nagyon szívesen félreraknál. Mindent kétszer átgondolsz, sosem cselekszel megfontolatlanul. Kissé gyanakvó és távolságtartó megjelenésed is megkeserítheti ezeket a napokat, de nagyon jó esélyed van rá, hogy végül sikert sikerre halmozz.

Vízöntő

Mostanában kissé türelmetlen vagy, és elszántan harcolsz akaratod érvényesítéséért. Nem bírod a kötöttségeket és a bezártságot, pedig azok nálad az elkövetkező napokban főszerepet kapnak. Most inkább a veszély és a kockázat hoz igazán lázba. Szeretsz mehökkentő és provokatív lenni.

Halak

Mostanában semmit nem veszel komolyan, inkább hagyod magad sodródni az árral. Éppen ennek köszönhető, hogy neked minden könnyen megy, görcs és erőfeszítés nélkül oldod meg a problémáidat. Könnyed és laza viselkedésed másokra is hatással lehetsz, és nagy sikereket arathatsz.

Ajánlás

- Van valami ajánlása a régi munkahelyéről?
- Igen. Azt ajánlották, hogy sürgősen nézzek új munkahely után.

Aranyköpések

- Csak a hangom miatt nem lettem énekes.
- Ne nézd ajándéknak a ló fogát.
- Influenza. Jobb adni, mint kapni.
- Költészetnek nevezzük azt, ami nem ér ki a lap széléig a könyvben.

Érzékszervek

- A professzor megkérdezi a medikustól:
- Mi történik, ha levágjuk a páciens egyik fülét?
- Akkor az egyik fülére süket lesz.
- És mi történik, ha levágjuk a másik fülét is?
- Akkor nem fog látni! - hangzik a válasz.
- Nem fog látni?
- Nem, mivel nem tudja föltenni a szemüvegét!

Gyermekáldás

- Egy, a garatra jócskán felöntött alak dülögelve lép be az anyakönyvi hivatalba. Nagyokat csuklik, majd így szól:
- Hölgyeim, uraim, ikreim születtek!
- Miért mondja, hogy hölgyeim, uraim? Hiszen csak egyedül vagyok a szobában - jegyzi meg az anyakönyvvezető.
- Hű, az áldóját - motyog a részeg -, akkor hazaszaladok, hátha nem is ikrek!

Nyers modor

- Az oviban a gyerekek rajzolnak és színéznek. Pistike odakiált az óvó néninek:
- Óvó néni, nekem zöld zsírkréta kell!
- Az óvó néni lehajol hozzá, és elkezd türelmesen magyarázni:
- Figyelj, Pistike! Kérek szépen egy zöld zsírkrétát. Vagy: tessék nekem adni egy zöld zsírkrétát.
- Vagy: szeretnék kérni egy zöld zsírkrétát. Érted már?
- Nem egészen. Mi a fene van azzal a nyomorult zöld krétával?

Óvatosság

- Egy nő egyedül utazik Görögországba. Kocsit bérel, azzal járja be a nevezetességeket. Az egyik templomromnál megkér egy másik turistát, hogy fényképezze le.
- De úgy csinálja a képet - magyarázza -, hogy az autó ne látszódjon. A férjem még azt hinné, én romboltam le itt mindent.

Szakember

- Egy férfi munkát keres az egyik építkezésen. A munkavezető megkérdi tőle:
- Tud sörösüveget nyitni?
- Persze.
- És tud kezelni egy villástargoncát?
- Miért, mekkora az a sörösüveg?

Gazdik

- Az én dakszlim újságot olvas!
- Tudom.
- Ki mondta?
- A foxim.

Vendéglőben

- A komótosan felszolgáló pincér odamegy a vendéghez:
- Ennél az asztalnál egy öregember ült egy kisfiúval. Nem tudja, hova lettek?
- Az öregember meghalt, a kisfiú meg én vagyok.

Mesés!

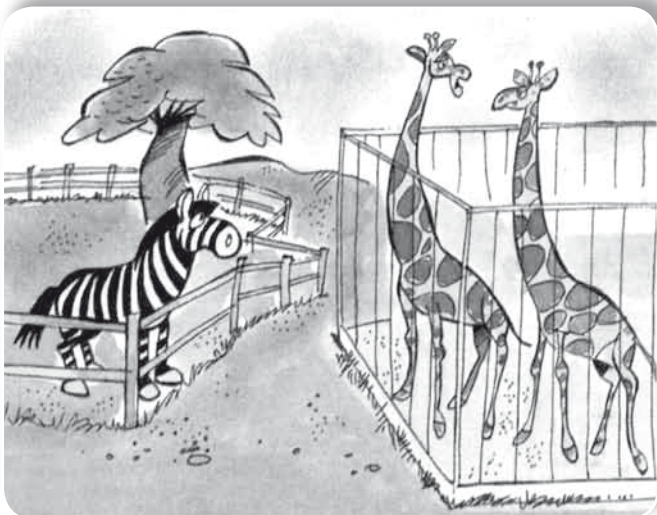
- A tanító néni mesél a gyerekeknek:
- Egyszer volt, hol nem volt, volt egy kerek erdő, ahol három kismalac és az ember lakott. A kismalacok házat akartak építeni, de nem volt elég téglájuk. Elhatározták, hogy kérnek az ember barátjuktól. Az első kismalac el is ment hát az emberhez:
- Szia, házat szeretnék építeni. Tudnál nekünk téglát adni?
- A tanítónő itt megáll és azt kérdezi:
- Mit gondoltok, mit mondott erre az ember?
- Bandika jelentkezik:
- Szent Isten! Egy beszélő malac!

Műhiba

- Képzeld, fél éve operáltak, és a sebész a gyomromban felejtett egy szivacsot!
- Félelmetes! - mondja a másik együttérzően. - És fáj?
- Azt nem mondanám, de azóta állandóan szomjas vagyok!

Találós kérdés

- Miben hasonlít egymásra a kertész és a szélmalom?
- ???
- Abban, hogy mind a kettő bepörög, ha megfújják a lapátját.

- Csak rá kell nézni! Ez egy közönséges bűnöző!

- Válaszolj végre, Matild, kényelmesen ülsz?

Jó páciens

- Doktor úr, egy éve voltam magánál a reumával. Akkor azt mondta, kerüljem a nedves helyeket.
- Így van – mondja az orvos.
- Most azt szeretném kérdezni, hogy megfürödhetek-e már?

Óvatos duhaj

- A skót megszólít egy járókelőt az utcán:
- Ne haragudjon, uram, kérdezhetek valamit?
- Csak tessék.
- Szokott ön inni?
- Soha!
- Akkor fogja meg ezt az üveg whiskyt, amíg megkötöm a cipőfűzőmet.

Téves

- Új titkárnő ül az igazgató előszobájában, ez az első napja a vállalatnál. Szól a telefon, csönget tízet, húszat, végül az igazgató kirohan a szobájából.
- Miért nem veszi fel a kagylót?
- Én senkinek se mondtam meg, hogy ma már itt leszek. Csak magát kereshetik.

Műértő hölgy

- Újgazdagné bemegy egy belvárosi könyvüzletbe, és valami modern könyvet kér.
- Valami könnyű regényre gondol? – kérdezi az eladó.
- Lehet súlyos is – feleli a hölgy. Majd így folytatja:
- Kocsival vagyok.

Jean-vicc

- Adja fel ezt a levelet a postán, Jean!
- Ez a levél nagyon nehéz, uram. Több bélyeget kell ráragasztani.
- És ha több bélyeget ragasztunk rá, akkor könnyebb lesz?

Évszámok

- Nagypapa az unokájának:
- Tudod, Lacikám, érdemes alaposan megtanulni a történelmet, különösen a fontos évszámokat jó tudni. Én például soha nem fogom elfelejteni azt, hogy 1942.
- És mi történt akkor, nagypapa?
- Mi történt, mi történt... hát azt már nem tudom.

Micsoda mázli!

- Ma nagyon nagy szerencsém volt! – újságolja a feleségének a hazaérkező Ághegyi.
- Miért, mi történt?
- Képzeld, az utcán egy tagbaszakadt fickó megkérdezte tőlem, hány óra van. Mondtam, hogy kettő, erre lekevert nekem két hatalmas pofont.
- És mi ebben a szerencse?
- Na hallod, találkozhattam volna az illetővel tizenkét órakor is.

Szebb a páva

- Sára először lát pávát, és odaszalad a pájához:
- Nézd csak, apuci! Egy tyúk, amelyik éppen virágozik!

Harap vagy sem?

- A székely bácsi ül a padon. Mellette fekszik egy kutya. Odamegy hozzá egy turista, és megkérdi:
- Bátyám, harap a kutyája?
- Nem harap az.
- Erre az idegen meg akarja simogatni a kutyát, mire az jól belekap a kezébe.
- Jaj! Azt mondta, bátyám, hogy nem harap a kutyája!
- Hát, ez nem is az én kutyám, hanem a sógoré.

Aszfalthumor

- A fiú odamegy az utcán egy csinos lányhoz.
- Szia! – köszön neki, majd ekképp kezdi az ismerkedést:
- Hiszel a szerelemben első látásra, vagy sétáljak előtted még egyszer?

Egérke a moziban

- Az egérke elmegy a moziba, de pechjére az előtte lévő ülésen pont egy elefánt ül. Az egérke előbb jobbra hajol, majd balra hajol, de sehonnán sem látja a vásznat. Erre feldühödik, két sorra leöbbsre megy, és leül az elefánt előtti székre. Elhelyezkedik, majd hátrafordul, és kárörvendően azt mondja az elefántnak:
- Na, most már ágaskodjon maga!

Macskakiállításon

- Hát ezek meg miféle macskák?
- Sziámiak.
- Fantasztikus! Észre se lehet venni, hogy elválasztották őket.

- Mondja, ki tanította magát késsel-villával enni?

- Ha felszabadul a próbafülkénk, ön is kipróbálhatja az ernyőt!

Marica Milovanović

Lőrincz Renáta

Balázs Bettina

Jovana és Dragana Sokić

Đurnić Strahinja, versenyünk idei győztese iskolázott sakkozó. Tavaly kitűnően szerepelt, az idén még annál is jobban. Támadó szellemben játszik, és kifinomult érzéke van a kombinációhoz. Még zavaros, bonyolult állásokban is, ahogy mondan szokás, „mindent lát”.

Ágoston Áron kristálytisza pozíciós játékát a felnőtt sakkozók is megirigyelhetik. Ebben a korban ilyen játékstílust ápolni, és azt ennyire jól alkalmazni, ritkaságszámba megy. Állásfelmérése fantasztikus, átgondolatlan változatokba – még az időzavart is vállalva – nem bocsátkozik. Nagyon nehéz ellene játszani.

Juhász Bence „új fiú” sakkkiválóinkban. Tavaly még nem tudtunk róla, az idén a döntő fordulóban pedig már a főtáblán játszott. Gyors észjárású, élénk vérmérsékletű fiú.

Tanítómesterei ennek megfelelően formálták meg játékstílusát, amely hat fordulón át teljes sikert hozott. Az utolsó fordulóban azonban éppen ezen kellett volna változtatni, és békésebb megnyitással a döntetlen felé terelni a játszmát. Ennyi kellett volna az elsőséghez. Majd jövőre, hiszen Bence még csak ötödikes.

Nagyokat püfölt el a kisfiú. **Kecskeméti Árpád** (még csak!) harmadikos, és néha fel kellett térdelnie a székre, hogy elérje ellenfele állását. Mert amikor ő játszik, akkor rendszeresen az ellenfél oldalán jelentkeznek a végzetes kimenetelű kellemetlenségek. Céltudatos, gyors gondolkodású, hatalmas akaratúval rendelkezik, és semmi sem zökkenti ki. Már most ilyen. Figyeljünk oda erre a fiúra!

Milovanović Marica jóvoltából tovább tart a csurogi lányok diadalme-

nete. Korábbi csapatbelieji „kiöregedtek” versenyünkéből, és ahhoz, hogy az idén győzedelmeskedjen, a régi és új vetélytársakkal szemben is bizonyítania kellett. A mezőny egyre tömörebb, győzelmeiket halmozni csak a legjobbak képesek.

Lőrincz Renátára már tavaly felfigyeltünk. De felfigyelték rá vetélytársai is. Nehéz sakkozni, ha ellenfelünk ismer bennünket, és készül ellenünk. Az, hogy az élvezőny felkészült Renáta ellen, a tábla mellett nemigen látszott. Magabiztos, érett és kockázatmentes játékkal bizonyította, hogy ellenfelei hiába készültek.

Balázs Bettinára senki sem figyelt. Nem tudtak róla semmit, ezért nem is tartották esélyesnek. Aztán, mire felfigyelték rá, már a főtáblán várta ellenfeleit. Eleinte még csodálkoztak, honnan került ő ide, ám néhány

megtett lépést követően eloszlott minden kételyt. A kilátásba helyezett súlyos anyagi veszteségek, meg a matthálók tudatosították bennük, hogy rendkívül kellemetlen ellenfél, és senkinek sem kegyelmez. Biztosak vagyunk benne, hogy jövőre Bettinára mindenki figyelni fog.

A **Sokić** ikrek, **Jovana** és **Dragana** eleinte abban jeleskedtek, hogy a kirakott Jó Pajtásokról leszedték a fedőlappokat, mert nagyon tetszetek nekik posztjeink. Aztán széles jókedvvel mindenkivel barátkoztak, végigcsintalankodták a versenyt, majd a harmadik helyre tornázták fel csapatukat. Végül Metallica-posztert rendeltek!

Buzás Mihály

Juhász Bence és Đurnić Strahinja döntő játszmája

Ágoston Áron

Kecskeméti Árpád és Lennert Géza, a Jó Pajtás szerkesztője

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT Oktatásügyi, Téjékoztatási valamint Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési Minisztérium

A határon túl élő magyarok megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás

Wireless - DialUp

Számítógépek árusítása

kedvező hitelfeltételekkel

Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje út 2. Szabadka
support@tippnet.co.yu www.tippnet.co.yu

Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar SZÓ Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Főszerkesztő: **Kókai Péter** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
- Főmunkatárs: **Tripolszki Zsuzsa** ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefax: +381/21/ 475-400-9 (csak fax) ■
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
- Dinár-folyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám): 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
- Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
- Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerk@jopajtas.info ■